

“ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ”

ΑΡΙΘΜΟΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΜΠΟΡΙΚΟΥ ΜΗΤΡΩΟΥ : 006287501000

(ΑΡΜΑΕ: 58597/04/Β/05/76)

23ο ΧΛΜ. ΑΘΗΝΩΝ-ΛΑΜΙΑΣ 145 65 ΑΓ. ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

**Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις
της Χρήσης από 1 Ιανουαρίου έως 31 Δεκεμβρίου 2017
Σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς**

Βεβαιώνεται ότι η συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις για την περίοδο 01.01.2017 – 31.12.2017 είναι εκείνες που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την 14 Ιουνίου 2018 και έχουν Δημοσιοποιηθεί με την ανάρτηση τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.dutyfreeshops.gr

Περιεχόμενα

I.	Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης 01.01.2017–31.12.2017.....	5
II.	Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή	12
III.	Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις	15
1.	Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ενοποιημένη και Ατομική)	15
1.1	Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος (Ενοποιημένη και Ατομική).....	16
3	Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Ενοποιημένη και Ατομική)	17
3.1	Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Ενοποιημένη).....	17
	Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Ατομική)	18
4	Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Ενοποιημένη και Ατομική).....	19
IV.	Σημειώσεις επί των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	20
1.	Γενικές πληροφορίες.....	20
1.1	Σημαντικά Γεγονότα της κλειόμενης χρήσης.....	20
1.2	Δομή του Ομίλου.....	20
2.	Σημαντικές Λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος.....	21
2.1	Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων	21
2.2	Νέα πρότυπα & Διερμηνείες	21
2.3	Ενοποίηση.....	25
2.3.1	Θυγατρικές	25
2.3.2	Συναλλαγματικές Μετατροπές	25
2.4	Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών	26
2.4.1	Συνενώσεις εταιρειών και υπεραξία.....	26
2.4.2	Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες.....	27
2.4.3	Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα πάγια στοιχεία	27
2.4.4	Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία	28
2.4.4.1	Εμπορικά Σήματα και Άδειες	28
2.4.5	Λοιπά Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία.....	28
2.4.6	Απομείωση αξίας Περιουσιακών Στοιχείων.....	28
2.5	Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία	29
2.5.1	Αρχική Αναγνώριση.....	29
2.5.2	Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία αποτυπωμένα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.....	29
2.6	Αποθέματα	29
2.7	Δάνεια, Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες και Λοιπές Απαιτήσεις	30
2.8	Ταμειακά Ισοδύναμα	30
2.9	Μετοχικό Κεφάλαιο.....	30
2.10	Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις.....	30
2.10.1	Αρχική Αναγνώριση.....	30

2.10.2 Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις (εκτός Δανείων).....	31
2.10.3 Τραπεζικά Δάνεια	31
2.11 Φορολογία Εισοδήματος	31
2.11.1 Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος	31
2.11.2 Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος	31
2.12 Παροχές λόγω συνταξιοδότησης και βραχυχρόνιες παροχές σε εργαζομένους	32
2.12.1 Βραχυπρόθεσμες Παροχές.....	32
2.12.2 Παροχές που θα καταβληθούν μετά την έξοδο από την υπηρεσία	32
2.12.2.1 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών	32
2.12.2.2 Προγράμματα καθορισμένων παροχών – Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	32
2.13 Λοιπές Προβλέψεις	33
2.14 Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις.....	33
2.15 Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία	34
2.16 Μισθώσεις	34
2.16.1 Εταιρεία του Ομίλου ως Μισθωτής	34
2.16.1.1 Χρηματοδοτικές Μισθώσεις	34
2.16.1.2 Λειτουργικές Μισθώσεις.....	34
2.16.2 Εταιρεία του Ομίλου ως Εκμισθωτής.....	34
2.16.2.1 Λειτουργικές Μισθώσεις.....	34
2.17 Αναγνώριση Εσόδων	35
3. Οικονομικές πληροφορίες κατά Τομέα.....	35
4. Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια - Επενδύσεις σε Ακίνητα (Ενοποιημένα και Ατομικά)	37
5. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία (Ενοποιημένα και Ατομικά).....	39
6. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις.....	40
7. Αποθέματα	40
8. Εμπορικές Απαιτήσεις και Λοιπά Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία.....	41
9. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα	42
10. Ίδια Κεφάλαια Ιδιοκτητών Ομίλου - Εταιρείας.....	42
11. Δανειακές Υποχρεώσεις.....	42
12. Υποχρεώσεις Συνταξιοδότησης Προσωπικού	44
13. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	45
14. Εμπορικές και Λοιπές Υποχρεώσεις	46
15. Φόρος Εισοδήματος.....	46
16. Αναβαλλόμενος Φόρος Εισοδήματος	48
17. Πωλήσεις	49
18. Κόστος Πωληθέντων	49

19.	Έξοδα Πωλήσεων	49
20.	Έξοδα Προσωπικού	50
21.	Γενικά Έξοδα	50
22.	Αποσβέσεις.....	51
23.	Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα	51
24.	Χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα	51
25.	Κέρδη ανά Μετοχή	52
26.	Συναλλαγές και Υπόλοιπα με Συνδεδεμένα μέρη	52
27.	Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Εμπράγματα Βάρη.....	53
28.	Αριθμός Απασχολούμενου προσωπικού.....	53
29.	Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου	53
29.1	Κίνδυνος ρευστότητας.....	53
29.2	Διαχείριση Κεφαλαίων	55
30.	Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού	56

I. Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της χρήσης 01.01.2017–31.12.2017

Προς την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας «ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ Α.Ε» («ΚΑΕ» ή/και «η Εταιρεία») σας υποβάλλει προς έγκριση τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης από 01/01/2017 έως 31/12/2017. Παράλληλα δε το Δ.Σ. προβαίνει στον απολογισμό των πεπραγμένων για την χρήση αυτή.

Σημαντικά γεγονότα της κλειόμενης χρήσης

Ο τουρισμός παρέμεινε και το 2017 βασικός πυλώνας της ελληνικής οικονομίας, με τη συμβολή του στο ΑΕΠ να αυξάνεται σημαντικά. Το 2017, η Ελλάδα παρουσίασε αύξηση αφίξεων μόνιμων κατοίκων άλλων χωρών κατά +9,7% ενώ, επίσης σε αντίθεση με τα προηγούμενα χρόνια, καταγράφηκε μικρή αύξηση +2,8% και του εγχώριου τουρισμού (Στοιχεία ΣΕΤΕ). Η εικόνα για το 2017 αναφορικά με την επιλογή του μεταφορικού μέσου των τουριστών που επιλέγουν την Ελλάδα για τις διακοπές τους είναι σχεδόν ίδια με τα προηγούμενα χρόνια. Συγκεκριμένα, οι αεροπορικές αφίξεις αποτέλεσαν το 66% του συνόλου των αφίξεων ακολουθούμενες από τις οδικές με 30% και τις θαλάσσιες με 4%.

Συγκεκριμένα για την ΚΑΕ, η αεροπορική επιβατική κίνηση ανήλθε σε 28,4εκατ. το 2017 σημειώνοντας αύξηση κατά +8% σε σχέση με το 2016 ενώ σημειώθηκε και σημαντική αύξηση των πελατών κατά +14,5% φτάνοντας τα 6,28 εκατ. Οι πωλήσεις του κλάδου «ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ» ανήλθαν το 2017 σε 198,5 εκατ. σημειώνοντας αύξηση +10,81%. Σημαντικός παράγοντας που συνετέλεσε στην αύξηση των πελατών και των πωλήσεων ήταν η αναδιarrύθμιση και ανακαίνιση τμήματος 2.000 τ.μ. των χώρων των εμπορικών καταστημάτων που στεγάζονται εντός του Αεροσταθμού του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» στην περιοχή Intra Schengen.

Οι συνεχιζόμενες προσφυγικές ροές και η πολιτική κρίση στην Τουρκία, είχαν και στο 2017 αρνητική επίπτωση στην επιβατική κίνηση των λιμένων με αποτέλεσμα να σημειωθεί μείωση των πωλήσεων στο κλάδο «ΛΙΜΑΝΙΑ» κατά -8% (€ -1εκατ) σε σχέση με το 2016. Επίσης, οι απεργιακές κινητοποιήσεις των αγροτών και τελωνειακών, οι άσχημες καιρικές συνθήκες και η πολιτική κρίση στην Τουρκία, επηρέασαν αρνητικά την απόδοση των παραμεθόριων καταστημάτων που σημείωσαν μείωση πωλήσεων κατά -1% (€ -0,8 εκατ.). Τέλος, οι αυξήσεις στην τιμή του πετρελαίου οδήγησαν σε αύξηση των πωλήσεων κατά +2% (€ +0,37 εκατ.) στα πρατήρια καυσίμων των παραμεθόριων καταστημάτων.

Στα πλαίσια της παραχώρησης της διαχείρισης των 14 περιφερειακών αεροδρομίων από το ελληνικό δημόσιο στη FRAPORT Ελλάδος, η Εταιρεία στις 23 Μαρτίου 2017 υπέγραψε με τη σειρά της με την FRAPORT Ελλάδος σύμβαση παραχώρησης 40 ετών για τη λειτουργία και ανάπτυξη των καταστημάτων στα αεροδρόμια αυτά. Βάση της συμφωνίας αυτής η Εταιρεία κατέβαλε στη FRAPORT Ελλάδος, προκαταβολή έναντι μελλοντικών μισθωμάτων ποσού €50 εκατ.

Στις 3 Απριλίου η μητρική DUFYR εξέδωσε προς την «ΚΑΕ Α.Ε.» νέο δάνειο ύψους € 90 εκατ. εκ των οποίων ποσό € 40εκατ. χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή του βραχυπρόθεσμου δανεισμού και ποσό € 50 εκατ. καταβλήθηκε στη FRAPORT ως προκαταβολή έναντι μελλοντικών μισθωμάτων. Η διάρκεια του νέου δανείου είναι 2 έτη με επιτόκιο 5,75%.

Επίσης τον Δεκέμβριο, η Εταιρεία στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου Dufry για τον εξορθολογισμό των δαπανών λειτουργίας, ανακοίνωσε ένα νέο σχέδιο εθελουσίας εξόδου του προσωπικού. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, που ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2018, αποχώρησαν 35 άτομα με συνολικό κόστος € 710χιλ. Το πρόγραμμα ήταν εξαιρετικά επιτυχημένο καθώς αναμένονται ωφέλειες ποσού € 983χιλ. ετησίως.

A. Απολογισμός για την κλειόμενη χρήση 2017

Ενοποιημένα αποτελέσματα

Ποσά σε € εκατ.

	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Πωλήσεις	294	288
EBITDA	86	77
ΚΠΦ	56	45
Κέρδη μετά από φόρους και δικαιώματα μειοψηφίας	38	32

Πωλήσεις ανά λειτουργικό τομέα

Για διοικητικούς σκοπούς, ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε τέσσερις κύριες επιχειρηματικές δραστηριότητες: α) Αεροδρόμια, β) Λιμάνια, γ) Σύνορα και δ) Χονδρικές πωλήσεις, ενώ οι δραστηριότητες του Ομίλου οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια για να αποτελέσουν διακριτό λειτουργικό τομέα, συνδυάζονται και παρουσιάζονται υπό την περιγραφή «Λοιπά».

Τα αποτελέσματα του Ομίλου ανά τομέα αναλύονται ως εξής:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ 31.12.17

(Ποσά σε € '000)						
1/1-31/12/2017	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	ΛΙΜΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΡΑ	ΧΟΝΔΡΙΚΗ	ΛΟΙΠΑ	ΟΜΙΛΟΣ
Πωλήσεις	189.959	12.030	86.443	3.531	5.416	297.379
Πωλήσεις Ενδοομιλικές				(3.223)		(3.223)
Έσοδα Προώθησης	8.584	79	787	-	3	9.453
Κύκλος Εργασιών	198.543	12.109	87.230	308	5.419	303.609
Κόστος Πωληθέντων	(90.225)	(4.985)	(35.843)	(3.615)	(3.388)	(138.056)
Κόστος Πωληθέντων Ενδοομιλικό	-	-	-	3.213	-	3.213
Μικτό κέρδος	108.318	7.124	51.387	(94)	2.031	168.766
Κέρδη προ φόρων, χρημ/κών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)	50.461	3.897	41.712	(403)	(10.008)	85.659
Αποσβέσεις	(2.133)	(402)	(1.417)	(21)	(12.396)	(16.369)
Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα	(3.888)	(72)	(16)	(38)	(169)	(4.183)
Κέρδη προ φόρων και χρημ/κών αποτελεσμάτων (EBIT)	44.440	3.423	40.279	(462)	(22.573)	65.107

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ 31.12.16

(Ποσά σε € '000)						
1/1-31/12/2017	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	ΛΙΜΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΡΑ	ΧΟΝΔΡΙΚΗ	ΛΟΙΠΑ	ΟΜΙΛΟΣ
Πωλήσεις	170.956	13.061	86.911	15.538	5.022	291.488
Πωλήσεις Ενδοομιλικές				(3.681)		(3.681)
Έσοδα Προώθησης	8.216	79	783		14	9.092
Κύκλος Εργασιών	179.172	13.140	87.694	11.857	5.036	296.899
Κόστος Πωληθέντων	(80.806)	(5.578)	(35.292)	(13.994)	(2.877)	(138.547)
Κόστος Πωληθέντων Ενδοομιλικό				3.670		3.670
Μικτό κέρδος	98.366	7.562	52.402	1.533	2.159	162.022
Κέρδη προ φόρων, χρημ/κών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)	41.587	4.259	42.108	(2)	(10.631)	77.321
Αποσβέσεις	(2.270)	(405)	(1.377)	(34)	(12.292)	(16.378)
Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα	(1.886)	(195)	(688)	(194)	(1.743)	(4.706)
Κέρδη προ φόρων και χρημ/κών αποτελεσμάτων (EBIT)	37.431	3.659	40.043	(230)	(24.666)	56.237

- Στοιχεία Οικονομικής Θέσης Ομίλου και αριθμοδείκτες

Η ανάλυση δραστηριότητας και απόδοσης του Ομίλου παρατίθενται στους παρακάτω αριθμοδείκτες.

ΟΜΙΛΟΣ					
Ρευστότητα		31.12.2017		31.12.2016	
Γενική	Κυκλοφορούν Ενεργητικό	72.518	0,38	59.924	0,33
	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	192.733		179.339	
Άμεση	(Κυκλοφορούν Ενεργητικό- Αποθέματα)	31.622	0,16	22.012	0,12
	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	192.733		179.339	
Διαθέσιμα	(Διαθέσιμα + χρεόγραφα)	12.814	6,6%	9.550	5,3%
	Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	192.733		179.339	
Κεφάλαιο Κίνησης	(Απαιτήσεις +Αποθέματα)	59.674	13.897	50.344	10.957
	(Προμηθευτές+ Λοιπές Β.Υ)	45.773		39.387	
Δραστηριότητας					
Κυκλοφορίας Κυκλοφορούντος Ενεργητικού	Καθαρές Πωλήσεις	294.156	4,06	287.807	4,80
	Κυκλοφορούν Ενεργητικό	72.518		59.924	
Κυκλοφοριακή Ταχύτητα Αποθεμάτων	Κόστος πωλήσεων	134.843	3,42	134.878	3,35
	Μέσο απόθεμα	39.404		40.246	
Ημέρες Αποθεμάτων	Μέσο απόθεμα	39.404	107	40.246	109
	Κόστος πωλήσεων	134.843		134.878	
Χρηματοοικονομικοί					
Δάνεια προς Ίδια Κεφάλαια	Ξένα Κεφάλαια	146.959	0,35	139.952	0,37
	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων	414.471		376.360	
Κερδοφορίας					
Μικτό Κέρδος	Μικτό Κέρδος	168.766	57,4%	162.021	56,3%
	Πωλήσεις	294.156		287.807	
Απόδοση Ενεργητικού	Καθαρά Κέρδη	38.000	5,5%	31.595	4,9%
	Σύνολο Ενεργητικού	693.749		646.409	
Απόδοση Ιδίων Κεφαλαίων	Καθαρά Κέρδη	38.000	9,2%	31.595	8,4%
	Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων	414.471		376.360	

Β. Σημαντικά γεγονότα μετά τη λήξη της περιόδου και μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της Έκθεσης

Στις 31 Μαΐου 2018, με το άρθρο 22 του Νόμου 4541/18, ανεστάλη η απαγόρευση αφορολόγητων πωλήσεων από τα καταστήματα της Εταιρείας που είναι εγκατεστημένα στους παραμεθόριους σταθμούς μέχρι την 30 Ιουνίου 2019.

Επίσης στις 31 Μαΐου 2018 με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΔΘΕΚΑ 1083252 ΕΞ2018/31.5.2018 (ΦΕΚ 2037/Β' /2018) Απόφασης Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καταργείται η πώληση αφορολογητών ενεργειακών προϊόντων από τα πρατήρια της εταιρείας «Καταστήματα Αφορολογητών Ειδών Α.Ε.» στους μεθοριακούς σταθμούς Κήπων Έβρου, Κακαβιάς και Ευζώνων από 01.07.2018.

Γ. Περιγραφή κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων

Οι κυριότεροι κίνδυνοι της τρέχουσας οικονομικής χρήσης 2018 κατά την κρίση της Διοίκησης είναι οι εξής:

Μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα - Έλεγχοι κεφαλαίων

Το μακροοικονομικό και χρηματοοικονομικό περιβάλλον στην Ελλάδα παραμένει ευμετάβλητο. Σε συνέχεια των ελέγχων κεφαλαίων που επιβλήθηκαν στη χώρα τον Ιούνιο του 2015, οι εγχώριες συναλλαγές και οι συναλλαγές με τους ξένους προμηθευτές και πιστωτές επηρεάστηκαν ως αποτέλεσμα των περιορισμών στις πληρωμές στο εξωτερικό. Ο Όμιλος είχε αρχικά επηρεαστεί, καθώς αντιμετώπισε καθυστερήσεις στις πληρωμές των προμηθευτών αλλά η διοίκηση προχώρησε σε άμεσες ενέργειες για την εξομάλυνση της κατάστασης.

Επιπροσθέτως, καθώς ο δανεισμός του Ομίλου και της Εταιρείας οφείλεται εξ' ολοκλήρου στην μητρική DUFYR εκτός Ελλάδας και οι λειτουργίες του Ομίλου και της Εταιρείας στην Ελλάδα εξαρτώνται σε σημαντικό βαθμό από ξένους προμηθευτές, ο Όμιλος και η Εταιρεία ζητούν και λαμβάνουν έγκριση από τις αρμόδιες αρχές για να χρησιμοποιήσουν ταμειακά διαθέσιμα που διακρατούνται στην Ελλάδα προκειμένου να εξυπηρετήσουν πληρωμές εκτός Ελλάδος. Σε αυτό το αβέβαιο οικονομικό περιβάλλον, η Διοίκηση εκτιμά διαρκώς την κατάσταση και τις πιθανές μελλοντικές επιπτώσεις της, προκειμένου να διασφαλίσει ότι αναλαμβάνονται όλες οι απαραίτητες ενέργειες και πρωτοβουλίες για την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων στις εγχώριες δραστηριότητες του Ομίλου.

Κίνδυνος Αγοράς

i) Κίνδυνος Επιτοκίου: Ο κίνδυνος αυτός πηγάζει από το δάνειο που έχει λάβει η ΚΑΕ από την μητρική εταιρεία DUFYR και συγκεκριμένα από το γεγονός ότι η συμφωνία αυτή είναι εκφρασμένη σε κυμαινόμενο επιτόκιο, συνδεδεμένο με το δείκτη EURIBOR. Ως εκ τούτου, ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος σε κίνδυνο μεταβολής επιτοκίου. Ωστόσο η Εταιρεία δεν διατρέχει σημαντικό κίνδυνο από τη διακύμανση επιτοκίων καθώς η διαχείριση των χρηματοοικονομικών κινδύνων και συγκεκριμένα των επιτοκίων γίνεται κεντρικά από τη Διεύθυνση Διαχείρισης Διαθεσίμων του Ομίλου DUFYR

ii) Συναλλαγματικός κίνδυνος:

Ο κίνδυνος απορρέει από το γεγονός ότι η καταναλωτική συμπεριφορά των πελατών επηρεάζεται από τις ανατιμήσεις και υποτιμήσεις των νομισμάτων της χώρας προελεύσεώς τους έναντι του Ευρώ. Αναφορικά με τις αγορές εμπορευμάτων, ο μεγαλύτερος όγκος αυτών γίνεται σε ευρώ και συνεπώς η Εταιρεία δεν διατρέχει σημαντικό κίνδυνο από τη διακύμανση συναλλαγματικών ισοτιμιών. Οι εμπορικές διευθύνσεις λαμβάνουν υπ' όψιν τους τον κίνδυνο μεταβολής των συναλλαγματικών ισοτιμιών κατά τον καθορισμό των τιμών λιανικής πώλησης των εμπορευμάτων τους.

iii) Κίνδυνος τιμών- Πληθωρισμός:

Κατά τη γνώμη της διοίκησης, ο Όμιλος δεν διατρέχει κίνδυνο από διακύμανση τιμών, καθώς δεν κατέχεται σημαντικό χαρτοφυλάκιο χρεογράφων και οι τιμές των προϊόντων που εμπορεύεται δεν παρουσιάζουν ιδιαίτερη διακύμανση. Η αύξηση διεθνώς των πληθωριστικών πιέσεων σε συνδυασμό με την διατάραξη του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος, ενδέχεται να τροποποιήσει τις καταναλωτικές συνήθειες, επηρεάζοντας τις πωλήσεις και την κερδοφορία του Ομίλου.

Πιστωτικός Κίνδυνος

Είναι ο κίνδυνος αθέτησης συμβατικών υποχρεώσεων εκ μέρους του αντισυμβαλλομένου. Ο Όμιλος δεν διατρέχει σημαντικό πιστωτικό κίνδυνο καθώς το 90% του κύκλου εργασιών αφορά πωλήσεις λιανικής ενώ τα έσοδα προώθησης (3% του κύκλου εργασιών) προέρχονται από πελάτες που ταυτόχρονα είναι και προμηθευτές. Όσον αφορά στην αντιμετώπιση πιστωτικού κινδύνου από χονδρικές πωλήσεις ο Όμιλος ως επί το πλείστον πραγματοποιεί το μεγαλύτερο μέρος αυτών σε επιλεγμένους πελάτες.

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα θεωρούνται επίσης στοιχεία με υψηλό πιστωτικό κίνδυνο, καθώς οι τρέχουσες μακροοικονομικές συνθήκες στην Ελλάδα ασκούν σημαντική πίεση στις εγχώριες τράπεζες.

Κίνδυνος ρευστότητας

Παρά την πρωτόγνωρη χρηματοοικονομική κρίση και τον περιορισμό της ρευστότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, ο Όμιλος διατηρεί υψηλή ρευστότητα χάρη στη λιανική φύση του μεγαλύτερου μέρους των πωλήσεών του και μεριμνά για την περαιτέρω ενίσχυση της ρευστότητάς του με τη συγκράτηση των δαπανών.

Κίνδυνος αποθεμάτων

Ο κίνδυνος αυτός προκύπτει από την κατοχή παλαιών αποθεμάτων και συνίσταται στην αδυναμία διάθεσης των αποθεμάτων αυτών ή στη διάθεση αυτών σε τιμές χαμηλότερες της αξίας αποτίμησης. Ο Όμιλος έχει αποτιμήσει τα παλαιά αποθέματα στην καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία, εκτιμηθείσα βάσει της διεθνούς πολιτικής του Ομίλου DUFY και των πραγματικών δεδομένων της αγοράς. Η διοίκηση εκτιμά ότι αυτός ο τρόπος αποτίμησης (κατ' ουσία προβλέψεις για αποτίμηση αποθεμάτων), καλύπτει πλήρως τον κίνδυνο αποθεμάτων.

Δ. Εργασιακά και Περιβαλλοντικά θέματα

Πολιτική διαφοροποίησης και ίσων ευκαιριών

Η βασική αξία του Ομίλου της DUFY και κατ' επέκταση και της ΚΑΕ είναι ο σεβασμός στον άνθρωπο. Η ΚΑΕ και οι θυγατρικές της εταιρείες δεν εισάγουν διακρίσεις με βάση τα "προστατευμένα χαρακτηριστικά". Τα προστατευόμενα χαρακτηριστικά περιλαμβάνουν το φύλο, την αναπηρία, τη φυλή, το χρώμα, την εθνικότητα, την εθνική ή εθνική καταγωγή, τη θρησκεία ή τις πεποιθήσεις, την οικογενειακή κατάσταση, την ηλικία, την εγκυμοσύνη και τη μητρότητα. Αυτή η πολιτική ισχύει εξίσου για τη μεταχείριση των επισκεπτών, πελατών, πελατών και προμηθευτών μας από τους υπαλλήλους μας και για τη μεταχείριση των υπαλλήλων μας από αυτά τα τρίτα μέρη. Η εταιρεία σέβεται τη διαφορετικότητα των υπαλλήλων και διαχειρίζεται οποιαδήποτε ζήτημα διαφορετικότητας προκύπτει με δίκαιο και ευαίσθητο τρόπο. Ο καθένας έχει καθήκον να ενεργεί σύμφωνα με αυτήν την πολιτική και να αντιμετωπίζει ανά πάσα στιγμή τους συναδέλφους με αξιοπρέπεια. Η εταιρεία δεν υποστηρίζει καμία πρακτική ή συμπεριφορά που εισάγει διακρίσεις.

Σεβασμός των δικαιωμάτων των εργαζόμενων και συνδικαλιστική ελευθερία.

Από το 1980 δραστηριοποιείται απρόσκοπτα ο Σύνδεσμος Υπαλλήλων Καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε.». Ο Σύνδεσμος Υπαλλήλων «Καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε.» αποτελεί το επίσημο όργανο εκπροσώπησης των υπαλλήλων της εταιρείας στο οποίο όλοι έχουν το δικαίωμα να μετέχουν.

Περιβαλλοντικά ζητήματα

Η Εταιρεία έχει αναπτύξει και εφαρμόσει σε συνεργασία με εταιρεία συμβούλων σύστημα διαδικασιών σύμφωνα με το διεθνές πρότυπο ISO 14001 και έχει ξεκινήσει διαδικασία πιστοποίησης του Συστήματος Περιβαλλοντικής Διαχείρισης από την εταιρεία TUV Austria Hellas. Στο πλαίσιο αυτό, θα πραγματοποιηθούν δειγματοληπτικές επιθεωρήσεις στα κατά τόπους καταστήματα της εταιρείας, προκειμένου να διαπιστωθεί η καλή εφαρμογή των διαδικασιών και η τήρηση της νομοθεσίας.

Τάσεις-Προοπτικές

Εξαιρετικά θετικές διαφαίνονται οι προοπτικές του εισερχόμενου τουρισμού στην Ελλάδα και για το 2018, αν και υπάρχει σειρά αστάθμητων και δύσκολα προβλέψιμων παραγόντων που μπορούν να αντιστρέψουν τις προοπτικές. Ενδεικτικά αναφέρουμε α) οικονομικοί παράγοντες όπως η εξέλιξη της ισοτιμίας διεθνών νομισμάτων όπως της

λίρας (Αγγλίας και Τουρκίας), του ρουβλίου, του γουάν και του ευρώ καθώς και η εξέλιξη των τιμών του πετρελαίου και β) γεωπολιτικοί παράγοντες όπως το προσφυγικό-μεταναστευτικό, οι εξελίξεις στην Μέση Ανατολή, η διεθνής τρομοκρατία και η πολιτική κρίση στην Τουρκία.

Για το 2018 η Εταιρεία προχωρά στην υλοποίηση ενός σημαντικού πλάνου ανάπτυξης, αφενός μέσω της επέκτασης και ανακαίνισης καταστημάτων και αφετέρου, με νέες δραστηριότητες marketing που προγραμματίζονται στο πλαίσιο της νέας εμπορικής πολιτικής, όπως και με πολλές διαφοροποιήσεις στο μίγμα προϊόντων και στην προσεγμένη και πιο ολοκληρωμένη παρουσίαση των ελληνικών προϊόντων.

Αναφορικά με το επενδυτικό πλάνο της Εταιρείας, τον Οκτώβριο του 2017 ξεκίνησε το έργο της επέκτασης του κτηρίου αεροσταθμού και της μετεγκατάστασης και επέκτασης των καταστημάτων Αφορολογήτων Ειδών στον Κρατικό Αερολιμένα Ηρακλείου (ΚΑΗΚ) με αποκλειστική χρηματοδότηση από την εταιρεία και με συνολικό προϋπολογιστικό κόστος € 10 εκατ.

Πέρα από το παραπάνω έργο, η Εταιρεία σχεδιάζει να ανακαινίσει σε συνεργασία με τη FRAPORT Ελλάδος, τα καταστήματα στα περιφερειακά αεροδρόμια Χανίων, Καβάλας, Ζακύνθου, Ρόδου και Σάμου. Επίσης, θα προχωρήσει στην ανακαίνιση της περιοχής Satellite στον Διεθνή Αερολιμένα Αθηνών με την μορφή “walkthrough” και στην αναδιαμόρφωση των χώρων στην περιοχή Extra Schengen του ΔΑΑ. Οι ανωτέρω επενδύσεις ανέρχονται συνολικά στο ποσό των € 9,18 εκατ.

Σε αυτό τα πλαίσιο, ο Όμιλος και η Εταιρεία θα καταβάλουν όπως πάντα κάθε προσπάθεια για την επίτευξη των οικονομικών στόχων για το 2018.

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

Γεώργιος Βελέντζας

II. Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ»

Έκθεση Ελέγχου επί των Εταιρικών και Ενοποιημένων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ (η Εταιρεία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31^{ης} Δεκεμβρίου 2017, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις συνολικού εισοδήματος, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της εταιρείας ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2017, τη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ενοποιημένες ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχο μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην παράγραφο της έκθεσής μας "Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων". Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Έμφαση Θέματος

Επιστούμε την προσοχή σας στη σημείωση 13 των σημειώσεων επί των χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην οποία γίνεται αναφορά στο φορολογικό χειρισμό της Εταιρείας επί υποχρεώσεων που προέκυψαν σε προηγούμενη χρήση, κατά την απόκτηση του κλάδου ταξιδιωτικού εμπορίου. Στη γνώμη μας δεν διατυπώνουμε επιφύλαξη ως προς το θέμα αυτό.

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνουν την Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχο μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, στο σύνολο τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό την διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Συλλέγουμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στη διοίκηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 (μέρος Β) του Ν. 4336/2015, σημειώνουμε ότι:

- Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2017.
- Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά το έλεγχό μας, για την εταιρεία ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΑΦΟΡΟΛΟΓΗΤΩΝ ΕΙΔΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

Αθήνα, 16 Ιουλίου 2018
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Κωνσταντίνος Τσέκας
Α.Μ. ΣΟΕΛ 19421
ΕΡΝΣΤ & ΓΙΑΝΓΚ (Ελλάς) Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές ΑΕ
Χειμάρρας 8B, 15 152 Μαρούσι, Αθήνα
Αρ Μ ΣΟΕΛ 107

III. Ετήσιες Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις

1. Κατάσταση Χρηματοοικονομικής Θέσης (Ενοποιημένη και Ατομική)

(Ποσά σε € '000)	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Στοιχεία Ενεργητικού					
Μη Κυκλοφοριακά Στοιχεία Ενεργητικού					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	4	27.882	26.427	27.627	26.063
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	5	362.421	374.371	362.421	374.357
Υπεραξία	5	181.100	181.100	181.100	181.100
Επενδύσεις σε θυγατρικές επιχειρήσεις		-	-	6.296	6.296
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	16	-	-	-	-
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	6	49.828	4.587	48.928	3.569
		621.231	586.485	626.372	591.385
Κυκλοφοριακά Στοιχεία Ενεργητικού					
Αποθέματα	7	40.896	37.912	38.793	34.856
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	8	5.216	5.378	2.014	1.725
Λοιπές απαιτήσεις	8	13.562	7.054	11.161	4.675
Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων		30	30	30	30
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	9	12.814	9.550	8.147	6.281
		72.518	59.924	60.145	47.567
Στοιχεία Ενεργητικού		693.749	646.409	686.517	638.952
Ίδια Κεφάλαια & Υποχρεώσεις					
Ίδια Κεφάλαια					
Μετοχικό κεφάλαιο		397.535	397.535	397.535	397.535
Λοιπά αποθεματικά		5.366	3.314	5.151	3.180
Αποτελέσματα εις νέον		11.570	(24.489)	7.157	(28.083)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		414.471	376.360	409.843	372.632
Μη ελέγχουσες συμμετοχές					
Ίδια Κεφάλαια	10	414.471	376.360	409.843	372.632
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	11	-	-	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	16	80.345	83.705	80.564	83.926
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	12	5.392	5.389	4.932	5.006
Λοιπές μακροπρόθεσμες προβλέψεις	13	808	1.616	808	1.616
Λοιπές μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις		-	-	-	-
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις		86.545	90.710	86.304	90.548
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις					
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	11	13.959	39.471	13.959	39.471
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	14	19.735	20.466	18.646	18.710
Τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις	15	3.888	1.890	3.880	1.514
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις πληρωτέες στην επόμενη χρήση	11	133.000	100.481	133.000	100.481
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	14	22.151	17.031	20.885	15.596
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις		192.733	179.339	190.370	175.772
Σύνολο υποχρεώσεων		279.278	270.049	276.674	266.320
Ίδια Κεφάλαια & Υποχρεώσεις		693.749	646.409	686.517	638.952

1.1 Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος (Ενοποιημένη και Ατομική)

(Ποσά σε € '000)	Σημ.	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
Πωλήσεις	3, 17	294.156	287.807	277.979	268.637
Έσοδα Προώθησης	3	9.453	9.092	5.656	5.225
Κύκλος Εργασιών		303.609	296.899	283.635	273.862
Κόστος Πωληθέντων	3, 18	(134.843)	(134.878)	(123.707)	(121.428)
Μικτό κέρδος		168.766	162.021	159.928	152.434
Έξοδα Πωλήσεων	19	(34.047)	(34.376)	(32.535)	(32.250)
Έξοδα Προσωπικού	20	(38.082)	(39.485)	(32.764)	(33.972)
Γενικά Έξοδα	21	(10.978)	(10.839)	(10.584)	(10.391)
Κέρδη προ φόρων, χρημ/κών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)		85.659	77.321	84.045	75.821
Αποσβέσεις	3, 22,4,5	(16.369)	(16.378)	(16.268)	(16.268)
Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα	23	(4.183)	(4.706)	(4.128)	(4.580)
Κέρδη προ φόρων και χρημ/κών αποτελεσμάτων (EBIT)		65.107	56.237	63.649	54.973
Χρηματοοικονομικά Έσοδα	24	86	145	73	126
Χρηματοοικονομικά Έξοδα	24	(9.552)	(11.228)	(9.551)	(11.226)
Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα		(53)	55	(47)	48
Κέρδη προ φόρων (ΕΒΤ)		55.588	45.209	54.124	43.921
Φόρος εισοδήματος	15	(17.588)	(13.614)	(17.029)	(13.120)
Κέρδη μετά από φόρους		38.000	31.595	37.095	30.801
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα): Απευθείας στην Καθαρή Θέση					
Αναλογιστικό κέρδος/ (ζημιά) στην Καθαρή Θέση		156	(206)	163	(201)
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος		(45)	60	(47)	58
Λοιπά συνολικά έσοδα/(έξοδα) μετά από φόρους		111	(146)	116	(143)
Συγκεντρ/κά συνολ. έσοδα μετά από φόρους		38.111	31.449	37.211	30.658
Τα συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα αποδίδονται σε:					
Ιδιοκτήτες μητρικής		38.111	31.449	37.211	30.658
Δικαιώματα μειοψηφίας		-	-	-	-
Σύνολο		38.111	31.449	37.211	30.658
Κέρδη Χρήσης ανά μετοχή					
Βασικά και μειωμένα (σε ΕΥΡΩ) :		4,7934	3,9555	4,6802	3,8560

3 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Ενοποιημένη και Ατομική)

3.1 Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Ενοποιημένη)

Όμιλος						
	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο καθαρής θέσης Μετόχων Εταιρείας)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Καθαρής Θέσης
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2016	397.535	1.880	(54.504)	344.911	-	344.911
Κέρδη μετά από φόρους	-	-	31.595	31.595	-	31.595
Αναλογιστικό κέρδος/ (ζημιά) στην Καθαρή Θέση	-	(206)	-	(206)	-	(206)
Φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία του συνολικού εισοδήματος	-	60	-	60	-	60
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	(146)	31.595	31.449	-	31.449
Μεταφορά σε Αποθεματικά	-	1.580	(1.580)	-	-	-
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες μητρικής	-	1.580	(1.580)	-	-	-
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2016	397.535	3.314	(24.489)	376.360	-	376.360
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	397.535	3.314	(24.489)	376.360	-	376.360
Κέρδη μετά από φόρους	-	-	38.000	38.000	-	38.000
Αναλογιστικό κέρδος/ (ζημιά) στην Καθαρή Θέση	-	156	-	156	-	156
Φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία του συνολικού εισοδήματος	-	(45)	-	(45)	-	(45)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	111	38.000	38.111	-	38.111
Μεταφορά σε Αποθεματικά	-	1.941	(1.941)	-	-	-
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες μητρικής	-	1.941	(1.941)	-	-	-
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	397.535	5.366	11.570	414.471	-	414.471

Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων (Ατομική)

Εταιρεία						
	Μετοχικό κεφάλαιο	Λοιπά αποθεματικά	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο καθαρής θέσης Μετόχων Εταιρείας)	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο Καθαρής Θέσης
Υπόλοιπα κατα την 1η Ιανουαρίου 2016	397.535	1.783	(57.344)	341.974	-	341.974
Κέρδη μετά από φόρους	-	-	30.801	30.801	-	30.801
Αναλογιστικό κέρδος/ (ζημιά) στην Καθαρή Θέση	-	(201)	-	(201)	-	(201)
Φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία του συνολικού εισοδήματος	-	58	-	58	-	58
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	(143)	30.801	30.658	-	30.658
Μεταφορά σε Αποθεματικά	-	1.540	(1.540)	-	-	-
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες μητρικής	-	1.540	(1.540)	-	-	-
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2016	397.535	3.180	(28.083)	372.632	-	372.632
Υπόλοιπα κατά την 1η Ιανουαρίου 2017	397.535	3.180	(28.083)	372.632	-	372.632
Κέρδη μετά από φόρους	-	-	37.095	37.095	-	37.095
Αναλογιστικό κέρδος/ (ζημιά) στην Καθαρή Θέση	-	163	-	163	-	163
Φόρος εισοδήματος που σχετίζεται με στοιχεία του συνολικού εισοδήματος	-	(47)	-	(47)	-	(47)
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	116	37.095	37.211	-	37.211
Μεταφορά σε Αποθεματικά	-	1.855	(1.855)	-	-	-
Συναλλαγές με ιδιοκτήτες μητρικής	-	1.855	(1.855)	-	-	-
Υπόλοιπο την 31η Δεκεμβρίου 2017	397.535	5.151	7.157	409.843	-	409.843

4 Κατάσταση Ταμειακών Ροών (Ενοποιημένη και Ατομική)

(Ποσά σε € '000)		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016	1/1- 31/12/2017	1/1- 31/12/2016
Λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη/(ζημίες) χρήσεως προ φόρων		55.587	45.209	54.124	43.921
Αναπροσαρμογές για την συμφωνία των καθαρών ροών από λειτουργικές δραστηριότητες :			-		
Αποσβέσεις	3,22,4,5	16.368	16.378	16.268	16.268
Προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού	12	534	3.508	518	3.310
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	8	80	(16)	80	-
Αντιλογισμός Προβλέψεων για κινδύνους	13	1.303	(544)	1.303	(544)
Προβλέψεις για απαξίωση αποθεμάτων	7	40	224	-	-
Απόσβεση εξόδων δανείου	11	619	619	619	619
Χρηματοοικονομικά έσοδα	24	(86)	(145)	(73)	(126)
Χρηματοοικονομικά έξοδα	24	8.933	10.609	8.932	10.607
Ζημίες από απομείωση συμμετοχών		-	-	-	-
Ζημίες /(κέρδη) από απομείωση/ πώληση παγίων		676	540	651	540
Ζημίες /(κέρδη) από συναλλαγματικές διαφορές		47	(55)	47	(48)
Λειτουργικό κέρδος προ μεταβολών του κεφαλαίου κίνησης		84.101	76.327	82.469	74.547
(Αύξηση)/μείωση σε:					
Αποθέματα	7	(2.338)	4.479	(3.937)	3.890
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	8	(8.428)	(571)	(8.959)	325
Αύξηση/(μείωση) σε:					
Προμηθευτές	14	(1.685)	4.936	(64)	5.877
Δεδουλευμένες και λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	14	6.591	(348)	6.590	(40)
Μεταβολές κεφαλαίου κίνησης		(5.860)	8.496	(6.370)	10.052
Φόροι πληρωθέντες		(18.999)	(15.507)	(18.075)	(15.094)
Πληρωμές για αποζημίωση προσωπικού	12	(447)	(3.624)	(447)	(3.431)
Τόκοι πληρωθέντες	24	(10.267)	(8.745)	(10.266)	(8.743)
(Αύξηση)/μείωση λοιπών μακροπρόθεσμων απαιτήσεων	6	(45.189)	(138)	(45.359)	11
Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες		3.340	56.809	1.952	57.342
Επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορές ενσώματων παγίων στοιχείων	4	(6.337)	(3.502)	(6.299)	(3.480)
Προσθήκες ασώματων παγίων στοιχείων	5	(248)	(79)	(248)	(79)
Τόκοι και συναφή έσοδα εισπραχθέντα	24	86	145	73	126
Καθαρό Σύνολο εκροών για επενδυτικές δραστηριότητες		(6.463)	(3.436)	(6.474)	(3.433)
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Πληρωμές βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων δανείων	11	(83.612)	(65.500)	(83.612)	(65.500)
Εισπράξεις δανείων	11	90.000	9.357	90.000	9.357
Σύνολο εισροών από χρηματοδοτικές δραστηριότητες		6.388	(56.143)	6.388	(56.143)
Διαθέσιμα από απορροφήση				-	-
Καθαρή (μείωση)/αύξηση χρηματικών διαθεσίμων		3.265	(2.770)	1.866	(2.234)
Χρηματικά διαθέσιμα έναρξης χρήσης		9.550	12.320	6.281	8.515
Χρηματικά διαθέσιμα λήξης χρήσης		12.815	9.550	8.147	6.281

IV. Σημειώσεις επί των Ετήσιων Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές πληροφορίες

Η «Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Ανώνυμη Εταιρεία» (εφεξής «ΚΑΕ Α.Ε.») είναι ανώνυμη Εταιρεία εγγεγραμμένη στην Ελλάδα στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών με αριθμό Γ.Ε.ΜΗ 006287501000 και η έδρα της είναι στον Αγ. Στέφανο Αττικής. Η Εταιρεία δραστηριοποιείται στους τομείς του λιανικού ταξιδιωτικού εμπορίου.

Οι παρούσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της «Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Ανώνυμη Εταιρεία» και των θυγατρικών της, που μαζί αναφέρονται ως Όμιλος και καλύπτουν την περίοδο από την 1η Ιανουαρίου 2017 έως και την 31η Δεκεμβρίου 2017, έχουν εγκριθεί από το Δ.Σ. της Εταιρείας στις 14 Ιουνίου 2018.

1.1 Σημαντικά Γεγονότα της κλειόμενης χρήσης

Στα πλαίσια της παραχώρησης της διαχείρισης των 14 περιφερειακών αεροδρομίων από το ελληνικό δημόσιο στη FRAPORT Ελλάδος, η Εταιρεία στις 23 Μαρτίου 2017 υπέγραψε με τη σειρά της με FRAPORT Ελλάδος σύμβαση παραχώρησης 40 ετών για τη λειτουργία και ανάπτυξη των καταστημάτων στα αεροδρόμια αυτά. Βάση της συμφωνίας αυτής η Εταιρεία κατέβαλε στη FRAPORT Ελλάδος προκαταβολή έναντι μελλοντικών μισθωμάτων ποσού €50 εκατ.

Στις 3 Απριλίου η μητρική DUFYR εξέδωσε προς την «ΚΑΕ Α.Ε.» νέο δάνειο ύψους € 90 εκατ. εκ των οποίων ποσό € 40εκατ. χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή του βραχυπρόθεσμου δανεισμού και ποσό € 50 εκατ. καταβλήθηκε στη FRAPORT ως προκαταβολή έναντι μελλοντικών μισθωμάτων. Η διάρκεια του νέου δανείου είναι 2 έτη με επιτόκιο 5,75%.

Επίσης τον Δεκέμβριο, η Εταιρεία στο πλαίσιο της στρατηγικής του Ομίλου Dufry για τον εξορθολογισμό των δαπανών λειτουργίας, ανακοίνωσε ένα νέο σχέδιο εθελουσίας εξόδου του προσωπικού. Στα πλαίσια του προγράμματος αυτού, που ολοκληρώθηκε τον Απρίλιο του 2018, αποχώρησαν 35 άτομα με συνολικό κόστος € 710χιλ. Το πρόγραμμα ήταν εξαιρετικά επιτυχημένο καθώς αναμένονται ωφέλειες ποσού € 983χιλ. ετησίως.

Τέλος αναφορικά με τη διεξαγωγή αφορολόγητων πωλήσεων από τα καταστήματα της Εταιρείας που είναι εγκατεστημένα στους παραμεθόριους σταθμούς πρέπει να σημειωθούν τα παρακάτω. Βάση του άρθρου 85 του Νόμου 3842/10 (ΦΔΘ 58 Α/23-4-2010) το παραπάνω δικαίωμα έπαυε την 1^η Ιανουαρίου 2017. Ωστόσο την 23^η Δεκεμβρίου 2016 με το άρθρο 55 του Νόμου 4447/16 ανεστάλη η εφαρμογή της διάταξης μέχρι την 30 Ιουνίου 2017. Στις 23 Ιουνίου 2017, με το άρθρο 88 του Νόμου 4478/17 ανεστάλη η εφαρμογή της διάταξης μέχρι την 30 Ιουνίου 2018. Πρέπει να σημειωθεί ότι στις 31 Μαΐου 2018 με το άρθρο 22 του Νόμου 4541/18, ανεστάλη η απαγόρευση αφορολόγητων πωλήσεων από τα καταστήματα της Εταιρείας που είναι εγκατεστημένα στους παραμεθόριους σταθμούς μέχρι την 30 Ιουνίου 2019.

1.2 Δομή του Ομίλου

Η «Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Ανώνυμη Εταιρεία» και οι θυγατρικές της, ανήκουν άμεσα κατά 100% στην DUFYR INTERNATIONAL AG. Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της μητρικής Εταιρείας και της κατά 100% θυγατρικής της «Ελληνικές Διανομές Ανώνυμη Εταιρεία» η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο ολικής ενοποίησης.

2. Σημαντικές Λογιστικές πολιτικές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος

2.1 Πλαίσιο κατάρτισης των Χρηματοοικονομικών Καταστάσεων

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της «Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Ανώνυμη Εταιρεία» την 31η Δεκεμβρίου 2017, που καλύπτουν όλη τη χρήση 2017, έχουν συνταχθεί με βάση την αρχή του ιστορικού κόστους όπως αυτή τροποποιείται με την αναπροσαρμογή συγκεκριμένων στοιχείων ενεργητικού και παθητικού σε τρέχουσες αξίες, την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητάς (going concern) και είναι σύμφωνες με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) όπως αυτά έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), καθώς και των ερμηνειών τους, όπως αυτές έχουν εκδοθεί από την Επιτροπή Ερμηνείας Προτύπων (I.F.R.I.C.) της IASB. Το γεγονός ότι το κυκλοφορούν ενεργητικό υπολείπεται των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά το ποσό των €130εκ. περίπου, δεν συνιστά πρόβλημα στην εφαρμογή της αρχής της συνέχισης δραστηριότητας, καθώς όπως αναφέρεται στη Σημ. 11 των οικονομικών καταστάσεων, το μεγαλύτερο μέρος του βραχυχρόνιου δανεισμού αφορά ενδοομιλικό δάνειο και η εταιρεία έχει λάβει επιβεβαίωση από τη μητρική Dufry AG για τη χρηματοοικονομική της στήριξη μέσω παράτασης αποπληρωμής των δόσεων του δανείου αυτού εάν και εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Οι συνημμένες ιδιαίτερες χρηματοοικονομικές καταστάσεις συντάσσονται κατ' απαίτηση του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ισχύει.

Η σύνταξη χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ απαιτεί την χρήση λογιστικών εκτιμήσεων και κρίσης της διοίκησης κατά την εφαρμογή των λογιστικών αρχών του Ομίλου. Σημαντικές παραδοχές από την διοίκηση για την εφαρμογή των λογιστικών μεθόδων της εταιρείας έχουν επισημανθεί όπου κρίνεται κατάλληλο.

Το νόμισμα παρουσίασης είναι το Ευρώ (νόμισμα της χώρας έδρας της Μητρικής του Ομίλου) και, όλα τα ποσά εμφανίζονται σε χιλιάδες Ευρώ εκτός όπου ορίζεται διαφορετικά.

2.2 Νέα πρότυπα & Διερμηνείες

Α) Αλλαγές λογιστικών πολιτικών και γνωστοποιήσεις

Οι λογιστικές πολιτικές που υιοθετήθηκαν συνάδουν με εκείνες που είχαν υιοθετηθεί κατά την προηγούμενη οικονομική χρήση εκτός από τα παρακάτω πρότυπα τα οποία ο Όμιλος/ Εταιρεία έχει υιοθετήσει κατά την 1 Ιανουαρίου 2017.

- **ΔΛΠ 12 Φόροι Εισοδήματος (Τροποποιήσεις): Αναγνώριση της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης για μη πραγματοποιηθείσες ζημιές**

Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να αποσαφηνιστεί ο λογιστικός χειρισμός των αναβαλλόμενων φορολογικών απαιτήσεων για τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές από χρεωστικούς τίτλους που αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Για παράδειγμα, οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν το λογιστικό χειρισμό των αναβαλλόμενων φορολογικών περιουσιακών στοιχείων όταν η οικονομική οντότητα δεν επιτρέπεται να εκπέσει τις μη πραγματοποιηθείσες ζημιές για φορολογικούς σκοπούς ή όταν έχει την πρόθεση και την δυνατότητα να διακρατήσει τους χρεωστικούς τίτλους μέχρι την αντιστροφή των μη πραγματοποιηθεισών ζημιών. Η τροποποίηση αυτή δεν έχει εφαρμογή στον Όμιλο και για την Εταιρεία

- **ΔΛΠ 7: Καταστάσεις Ταμειακών Ροών (Τροποποιήσεις): Πρωτοβουλία Γνωστοποιήσεων**

Ο στόχος των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να επιτρέψει στους χρήστες των οικονομικών καταστάσεων να αξιολογήσουν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που απορρέουν από χρηματοδοτικές δραστηριότητες. Οι τροποποιήσεις θα απαιτούν από τις οντότητες να παρέχουν γνωστοποιήσεις που επιτρέπουν στους επενδυτές να αξιολογούν τις μεταβολές στις υποχρεώσεις που προκύπτουν από χρηματοοικονομικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων μεταβολών που προέρχονται από ταμειακές ροές και μεταβολές μη ταμειακής φύσης. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- Το **ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014 -2016**, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Η παρακάτω αναβάθμιση δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή

Ένωση. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

ΔΠΧΑ 12 Γνωστοποίηση συμμετοχών σε άλλες οντότητες: οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι απαιτήσεις γνωστοποιήσεων του ΔΠΧΑ 12, εκτός από τις γνωστοποιήσεις για συνοπτικές οικονομικές πληροφορίες σχετικά με θυγατρικές, κοινοπραξίες και συγγενείς επιχειρήσεις, εφαρμόζονται για τη συμμετοχή μιας οικονομικής οντότητας σε μία θυγατρική, κοινοπραξία ή συγγενή επιχείρηση που κατατάσσεται ως κατεχόμενη προς πώληση, ως κατεχόμενη για διανομή ή ως διακοπείσα δραστηριότητα σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 5.

Β) Πρότυπα που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν εφαρμογή στην παρούσα λογιστική περίοδο και η Εταιρεία / Όμιλος δεν έχει υιοθετήσει νωρίτερα

- **ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα – Ταξινόμηση και επιμέτρηση**

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9 συγκεντρώνει τις φάσεις του έργου των χρηματοοικονομικών μέσων και αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 *Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και επιμέτρηση* και όλες τις προηγούμενες εκδόσεις του ΔΠΧΑ 9. Το πρότυπο εισάγει νέες απαιτήσεις για την ταξινόμηση και επιμέτρηση, απομείωση και λογιστική αντιστάθμισης. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με πελάτες**

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018. Το ΔΠΧΑ 15 καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε βημάτων που θα εφαρμόζεται για έσοδα που προκύπτουν από μια σύμβαση με έναν πελάτη (με περιορισμένες εξαιρέσεις), ανεξάρτητα από το είδος της συναλλαγής εσόδων ή τον κλάδο. Οι απαιτήσεις του προτύπου θα εφαρμόζονται επίσης για την αναγνώριση και επιμέτρηση των κερδών και ζημιών από την πώληση ορισμένων μη χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που δεν αποτελούν παραγωγή από συνήθεις δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας (π.χ., πωλήσεις ακινήτων, εγκαταστάσεων και εξοπλισμού ή άυλων περιουσιακών στοιχείων). Θα απαιτούνται εκτεταμένες γνωστοποιήσεις, συμπεριλαμβανομένης της ανάλυσης του συνόλου των εσόδων, πληροφορίες σχετικά με τις υποχρεώσεις απόδοσης, αλλαγές στα υπόλοιπα των περιουσιακών στοιχείων σύμβασης και των υποχρεώσεων σύμβασης μεταξύ των περιόδων και βασικές κρίσεις και εκτιμήσεις. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Ο Όμιλος πραγματοποίησε μια αρχική αξιολόγηση για τον αντίκτυπο του ΔΠΧΑ 15 και στη συνέχεια πραγματοποίησε λεπτομερή ανάλυση των διαφορών ανά κατηγορία εσόδου, ανάμεσα στο καινούριο πρότυπο και στις υπάρχουσες λογιστικές πολιτικές, η οποία ολοκληρώθηκε το 2017. Με βάση την παραπάνω ανάλυση δεν εντοπίστηκαν ουσιώδεις διαφορές από τις τρέχουσες λογιστικές πολιτικές. Ως εκ τούτου, το καινούριο πρότυπο δεν αναμένεται να έχει σημαντικό αντίκτυπο στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου κατά την εφαρμογή του.

- **ΔΠΧΑ 15: Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες (Αποσαφηνίσεις)**

Οι αποσαφηνίσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Στόχος είναι να διευκρινιστούν οι προθέσεις του ΣΔΛΠ κατά την ανάπτυξη των απαιτήσεων του προτύπου ΔΠΧΑ 15 Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες, σχετικά με: (α) το λογιστικό χειρισμό των υποχρεώσεων απόδοσης, όπου τροποποιείται η διατύπωση της αρχής του «μεμονωμένα αναγνωρίσιμο», (β) των εκτιμήσεων που γίνονται στην απόφαση για εντολέα ή εκπρόσωπο, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης κατά πόσο μία εταιρεία είναι εντολέας ή εκπρόσωπος, των εφαρμογών της αρχής του «ελέγχου» και (γ) των αδειών καθώς και πρόσθετες διευκρινίσεις για τη λογιστική της πνευματικής ιδιοκτησίας και των δικαιωμάτων. Οι αποσαφηνίσεις παρέχουν πρόσθετες πρακτικές διευκολύνσεις για τις εταιρείες που εφαρμόζουν το ΔΠΧΑ 15 πλήρως αναδρομικά ή επιλέγουν να εφαρμόσουν την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση.

- **ΔΠΧΑ 16: Μισθώσεις**

Το πρότυπο εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019. Το ΔΠΧΑ 16 καθορίζει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση, παρουσίαση και γνωστοποίηση των μισθώσεων για αμφότερα τα μέρη της σύμβασης, ήτοι για τον πελάτη («μισθωτή») και τον προμηθευτή («εκμισθωτή»). Το νέο πρότυπο απαιτεί οι μισθωτές να αναγνωρίζουν τις περισσότερες μισθώσεις στις οικονομικές τους καταστάσεις. Οι μισθωτές θα έχουν ένα ενιαίο λογιστικό πλαίσιο για όλες τις μισθώσεις, με ορισμένες εξαιρέσεις. Η λογιστική των εκμισθωτών παραμένει ουσιαστικά αμετάβλητη. Η Διοίκηση της Εταιρείας / Ομίλου εκτιμά ότι το πρότυπο θα επηρεάσει κυρίως τη λογιστική καταχώρηση των λειτουργικών μισθώσεων του Ομίλου. Ωστόσο, ο Όμιλος δεν έχει ακόμη καθορίσει σε ποιο βαθμό αυτές οι δεσμεύσεις θα οδηγήσουν στην αναγνώριση ενός

περιουσιακού στοιχείου και μιας υποχρέωσης για μελλοντικές πληρωμές και πώς αυτό θα επηρεάσει το κέρδος του Ομίλου και την ταξινόμηση των ταμειακών ροών. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι ορισμένες από τις μισθώσεις μπορούν να καλυφθούν από την εξαίρεση για μισθώσεις βραχυπρόθεσμης και χαμηλής αξίας και ορισμένες μισθώσεις μπορεί να αφορούν ρυθμίσεις οι οποίες δεν θα θεωρούνται ως μισθώσεις βάσει του ΔΠΧΠ 16. Ο Όμιλος αναμένει να ολοκληρώσει την αξιολόγηση των επιπτώσεων από την εφαρμογή του νέου προτύπου τους επόμενους μήνες

- **ΔΠΧΑ 10 Ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις και ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε Συγγενείς επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες - Τροποποίηση: Πώληση ή εισφορά περιουσιακών στοιχείων μεταξύ ενός επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του**

Οι τροποποιήσεις αντιμετωπίζουν μια αναγνωρισμένη ασυνέπεια μεταξύ των απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 10 και εκείνες του ΔΛΠ 28, για την αντιμετώπιση της πώλησης ή της εισφοράς των περιουσιακών στοιχείων μεταξύ του επενδυτή και της συγγενούς του εταιρείας ή της κοινοπραξίας του. Η κύρια συνέπεια των τροποποιήσεων είναι ότι ένα πλήρες κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει μια επιχείρηση (είτε στεγάζεται σε μια θυγατρική είτε όχι). Ένα μερικό κέρδος ή η ζημία αναγνωρίζεται όταν η συναλλαγή περιλαμβάνει στοιχεία ενεργητικού που δεν συνιστούν επιχείρηση, ακόμη και αν τα στοιχεία αυτά στεγάζονται σε θυγατρική. Το Δεκέμβριο του 2015 το ΣΔΛΠ ανέβαλε επ' αόριστο την ημερομηνία εφαρμογής της τροποποίησης αυτής, αναμένοντας το αποτέλεσμα του έργου του για τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΛΠ 19: Μεταβολή, περικοπή ή διακανονισμός προγράμματος καθορισμένων παροχών (Τροποποιήσεις)**

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις απαιτούν τις οντότητες να χρησιμοποιούν επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές για τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας απασχόλησης και του καθαρού τόκου για το υπόλοιπο της ετήσιας περιόδου αναφοράς, μετά την πραγματοποίηση μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν επίσης, πώς επηρεάζεται η εφαρμογή των απαιτήσεων του ανώτατου ορίου του περιουσιακού στοιχείου, από το λογιστικό χειρισμό μιας μεταβολής, περικοπής ή ενός διακανονισμού του προγράμματος καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση της Εταιρείας θα αξιολογήσει την επίδραση αυτών των τροποποιήσεων στις οικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΠΧΑ 2: Ταξινόμηση και επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών (Τροποποιήσεις)**

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 και επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις παρέχουν απαιτήσεις σχετικά με το λογιστικό χειρισμό (α) των επιπτώσεων των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και των προϋποθέσεων που δε συνιστούν κατοχύρωση, στην επιμέτρηση παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά, (β) παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών με δυνατότητα συμψηφισμού των υποχρεώσεων παρακρατούμενων φόρων και (γ) το λογιστικό χειρισμό των τροποποιήσεων όρων και προϋποθέσεων παροχών που εξαρτώνται από την αξία μετοχών, η οποία διαφοροποιεί την ταξινόμηση μιας συναλλαγής από διακανονισμό σε μετρητά σε συναλλαγή που διακανονίζεται με συμμετοχικούς τίτλους. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΛΠ 40: Μεταφορές σε Επενδύσεις σε Ακίνητα (Τροποποιήσεις)**

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πότε μία οντότητα μεταφέρει ένα ακίνητο, συμπεριλαμβανομένου ακινήτου υπό κατασκευή ή αξιοποίηση, σε ή από τις επενδύσεις σε ακίνητα. Οι τροποποιήσεις αναφέρουν ότι μεταβολή της χρήσης ενός ακινήτου πραγματοποιείται όταν το ακίνητο πληροί ή παύει να πληροί, τον ορισμό των επενδύσεων σε ακίνητα και υπάρχει σαφής ένδειξη της μεταβολής αυτής. Απλά η αλλαγή στις προθέσεις της διοίκησης για τη χρήση του ακινήτου, δεν αποδεικνύει μεταβολή στη χρήση του. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΠΧΑ 9: Δικαίωμα Προπληρωμής με Αρνητική Αποζημίωση (Τροποποίηση)**

Η τροποποίηση εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η τροποποίηση διευκρινίζει ότι τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με δικαίωμα προπληρωμής που επιτρέπουν ή απαιτούν από ένα συμβαλλόμενο μέρος είτε να καταβάλει είτε να λάβει εύλογη αποζημίωση για την πρόωρη λήξη της σύμβασης (υπό την έννοια ότι από την πλευρά του κατόχου του περιουσιακού στοιχείου ενδέχεται να υπάρχει επιβάρυνση λόγω πρόωρης εξόφλησης) επιτρέπεται

να επιμετρηθούν στο αποσβέσιμο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΛΠ 28: Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς Επιχειρήσεις και Κοινοπραξίες (Τροποποιήσεις)**

Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι τροποποιήσεις σχετίζονται με το κατά πόσο η επιμέτρηση (και κυρίως η απομείωση) των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες, οι οποίες στην ουσία, αποτελούν μέρος της καθαρής επένδυσης στη συγγενή επιχείρηση ή στην κοινοπραξία, διέπονται από το ΔΠΧΠ 9, ΔΛΠ 28 ή ένα συνδυασμό των δύο προτύπων. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι μια οικονομική οντότητα εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 9, προτού εφαρμόσει το ΔΛΠ 28, σε αυτές τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές για τις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης. Κατά την εφαρμογή του ΔΠΧΠ 9 η οικονομική οντότητα δεν λαμβάνει υπόψη τυχόν προσαρμογές στην λογιστική αξία των μακροπρόθεσμων συμμετοχών οι οποίες προκύπτουν από την εφαρμογή του ΔΛΠ 28. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 22: Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές**

Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία διευκρινίζει το λογιστικό χειρισμό συναλλαγών που περιλαμβάνουν την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία εξετάζει τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα όπου η οικονομική οντότητα αναγνωρίζει μη χρηματικό περιουσιακό στοιχείο ή μη χρηματική υποχρέωση που προκύπτουν από την είσπραξη ή πληρωμή προκαταβολής, πριν από την αρχική αναγνώριση του σχετικού περιουσιακού στοιχείου, εξόδου ή εσόδου. Η διερμηνεία αναφέρει ότι η ημερομηνία συναλλαγής, για τον καθορισμό της συναλλαγματικής ισοτιμίας, είναι η ημερομηνία της αρχικής αναγνώρισης ενός μη χρηματικού στοιχείου προκαταβολής ή ενός αναβαλλόμενου εσόδου. Εάν υπάρχουν πολλαπλές πληρωμές ή εισπράξεις προκαταβολών, η οικονομική οντότητα πρέπει να καθορίσει την ημερομηνία συναλλαγής για κάθε μία πληρωμή και είσπραξη προκαταβολής. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Το **ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2014 -2016**, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 για το ΔΠΧΑ 1 Πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς και το ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες για το οποίο επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΠΧΑ 1 Πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς:** η αναβάθμιση αυτή διαγράφει τις βραχυπρόθεσμες εξαιρέσεις για γνωστοποιήσεις χρηματοπιστωτικών μέσων, παροχών σε εργαζομένους και εταιρειών επενδύσεων, κατά την πρώτη εφαρμογή των διεθνών προτύπων χρηματοοικονομικής αναφοράς.
- **ΔΛΠ 28 Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις και κοινοπραξίες:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι η επιλογή της επιμέτρησης στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, μίας επένδυσης σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία που κατέχεται από οντότητα η οποία είναι οργανισμός διαχείρισης επενδυτικών κεφαλαίων ή παρόμοια οικονομική οντότητα, δύναται να διενεργείται χωριστά για κάθε επένδυση σε συγγενή επιχείρηση ή κοινοπραξία, κατά την αρχική αναγνώριση.

- **ΔΙΕΡΜΗΝΕΙΑ ΕΔΔΠΧΑ 23: Αβεβαιότητα σχετικά με τις Θεωρήσεις Φόρου Εισοδήματος**

Η διερμηνεία εφαρμόζεται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Η διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση για την αντιμετώπιση της αβεβαιότητας που εμπεριέχεται σε φορολογικούς χειρισμούς, κατά το λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Η διερμηνεία παρέχει πρόσθετες διευκρινίσεις σχετικά με την εξέταση αβέβαιων φορολογικών θεωρήσεων μεμονωμένα ή από κοινού, την εξέταση των φορολογικών θεωρήσεων από τις φορολογικές αρχές, την κατάλληλη μέθοδο ώστε να αντικατοπτρίζεται η αβεβαιότητα της αποδοχής της θεώρησης από τις φορολογικές αρχές καθώς και την εξέταση των συνεπειών των αλλαγών στα πραγματικά περιστατικά και τις περιστάσεις. Η διερμηνεία δεν έχει ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Το **ΣΔΛΠ εξέδωσε νέο κύκλο ετήσιων αναβαθμίσεων των ΔΠΧΑ 2015 -2017**, το οποίο είναι μια συλλογή τροποποιήσεων των ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την

ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019 ενώ επιτρέπεται νωρίτερη εφαρμογή. Οι αναβαθμίσεις αυτές δεν έχουν ακόμη υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Η Διοίκηση του Ομίλου/Εταιρείας εκτιμά ότι δεν υπάρχει επίδραση στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

- **ΔΠΧΑ 3 Συνενώσεις επιχειρήσεων και ΔΠΧΑ 11 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο:** οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά τον έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή. Οι τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 11 διευκρινίζουν ότι όταν μια οικονομική οντότητα αποκτά από κοινού έλεγχο μιας επιχείρησης που αποτελεί κοινή επιχείρηση, η οικονομική οντότητα δεν επιμετρά εκ νέου τη συμμετοχή που προηγουμένως κατείχε στην επιχείρηση αυτή.
- **ΔΛΠ 12 Φόροι εισοδήματος:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι φορολογικές συνέπειες των πληρωμών για χρηματοοικονομικά μέσα που ταξινομούνται ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, θα πρέπει να αναγνωρίζονται ανάλογα με το που οι συναλλαγές ή τα γεγονότα του παρελθόντος που δημιούργησαν τα διανεμητέα κέρδη έχουν αναγνωρισθεί.
- **ΔΛΠ 23 Κόστος δανεισμού:** οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν την παράγραφο 14 του προτύπου ώστε, όταν ένα περιουσιακό στοιχείο που πληροί τις προϋποθέσεις είναι έτοιμο για τη χρήση για την οποία προορίζεται ή για πώληση και μέρος δανείου που λήφθηκε ειδικά για αυτό το περιουσιακό στοιχείο παραμένει ως ανοικτό υπόλοιπο κατά τη στιγμή εκείνη, το κόστος δανεισμού αυτό πρέπει να συμπεριληφθεί στα κεφάλαια που προέρχονται από γενικό δανεισμό.

2.3 Ενοποίηση

2.3.1 Θυγατρικές

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των ελεγχόμενων από αυτή επιχειρήσεων (θυγατρικές). Έλεγχος υπάρχει όταν η Εταιρεία έχει την δυνατότητα να καθορίζει τις χρηματοοικονομικές και λειτουργικές δραστηριότητες μιας επιχείρησης με σκοπό την απόκτηση οφέλους. Τα αποτελέσματα, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις των θυγατρικών, ενσωματώνονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις με την μέθοδο ολικής ενοποίησης. Οι Χρηματοοικονομικές Καταστάσεις των θυγατρικών συντάσσονται με τις ίδιες λογιστικές πολιτικές που ακολουθεί η Εταιρεία. Οι ενδοομιλικές συναλλαγές, τα ενδο-ομιλικά υπόλοιπα και τα ενδοομιλικά έσοδα και έξοδα, απαλείφονται κατά την ενοποίηση. Η υπεραξία που προκύπτει κατά την εξαγορά επιχειρήσεων, αν είναι θετική αναγνωρίζεται ως μη αποσβέσιμο περιουσιακό στοιχείο, υποκείμενο ετησίως σε έλεγχο απομείωσης της αξίας του. Αν είναι αρνητική, αναγνωρίζεται ως έσοδο στην κατάσταση αποτελεσμάτων του Ομίλου. Υπεραξία, είναι η διαφορά μεταξύ τιμήματος για την απόκτηση και εύλογης αξίας των επιμέρους περιουσιακών στοιχείων, των υποχρεώσεων και των ενδεχόμενων υποχρεώσεων της αποκτώμενης.

Μια μεταβολή ιδιοκτησιακού δικαιώματος σε θυγατρική εταιρεία, χωρίς απώλεια ελέγχου, λογίζεται ως συναλλαγή ιδίων κεφαλαίων. Αν ο Όμιλος χάσει τον έλεγχο μιας θυγατρικής, τότε:

- Διαγράφει τα στοιχεία του ενεργητικού (συμπεριλαμβανομένης της υπεραξίας) και τις υποχρεώσεις της θυγατρικής
- Διαγράφει τη λογιστική αξία των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών
- Διαγράφει τις συσσωρευμένες διαφορές μετατροπής που καταχωρούνται στην καθαρή θέση
- Αναγνωρίζει την εύλογη αξία του ανταλλάγματος που εισπράχθηκε
- Αναγνωρίζει την εύλογη αξία της εναπομείνουσας επένδυσης
- Αναγνωρίζει οποιοδήποτε πλεόνασμα ή έλλειμμα στα αποτελέσματα
- Ανακατατάσσει το μερίδιο της μητρικής επί των στοιχείων που είχαν προηγουμένως αναγνωρισθεί στα λοιπά συνολικά εισοδήματα στα κέρδη ή τις ζημιές ή τα παρακρατηθέντα κέρδη, κατά περίπτωση.

2.3.2 Συναλλαγματικές Μετατροπές

(α) Λειτουργικό νόμισμα και νόμισμα παρουσίασης.

Τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του Ομίλου και της Εταιρείας εκφράζονται σε ευρώ, που είναι το νόμισμα του οικονομικού περιβάλλοντος μέσα στο οποίο λειτουργούν (Λειτουργικό νόμισμα).

(β) Συναλλαγές και υπόλοιπα

Οι συναλλαγές σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται στο λειτουργικό νόμισμα με την χρήση των ισοτιμιών που ισχύουν κατά την ημερομηνία των συναλλαγών. Κέρδη και ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές οι οποίες προκύπτουν από την εκκαθάριση τέτοιων συναλλαγών κατά την διάρκεια της περιόδου και από την μετατροπή των νομισματικών στοιχείων που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα με τις ισχύουσες ισοτιμίες κατά την ημερομηνία ισολογισμού, καταχωρούνται στα αποτελέσματα. Οι συναλλαγματικές διαφορές από μη νομισματικά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία τους, θεωρούνται ως τμήμα της εύλογης αξίας και συνεπώς καταχωρούνται όπου και οι διαφορές της εύλογης αξίας. Τα στοιχεία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των εταιρειών του ομίλου επιμετρούνται βάσει του νομίσματος του οικονομικού περιβάλλοντος, της εκάστοτε χώρας όπου λειτουργεί η κάθε εταιρεία του ομίλου. Οι ατομικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις των εταιρειών που μετέχουν στην ενοποίηση, και οι οποίες αρχικά παρουσιάζονται σε νόμισμα διαφορετικό από το νόμισμα παρουσίασης του ομίλου, έχουν μετατραπεί σε €. Τα στοιχεία του ενεργητικού και οι υποχρεώσεις έχουν μεταφραστεί σε € στην ισοτιμία κλεισίματος την ημερομηνία του ισολογισμού. Τα έσοδα και τα έξοδα έχουν μετατραπεί στο νόμισμα παρουσίασης του ομίλου στις μέσες ισοτιμίες κάθε αναφερόμενης περιόδου. Όποιες διαφορές προκύπτουν από αυτή την διαδικασία μεταφέρονται στο αποθεματικό μετατροπής ισολογισμών θυγατρικών σε ξένο νόμισμα, της καθαρής θέσης, μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

2.4 Σύνοψη σημαντικών λογιστικών πολιτικών

2.4.1 Συνενώσεις εταιρειών και υπεραξία

Κάθε συνένωση επιχειρήσεων λογιστικοποιείται με τη μέθοδο της απόκτησης. Το κόστος της απόκτησης υπολογίζεται ως το σύνολο του ανταλλάγματος που μεταβιβάστηκε υπολογιζόμενο κατά την ημερομηνία της απόκτησης στην εύλογη αξία και του ποσού των τυχόν μη ελεγχουσών συμμετοχών στον αποκτώμενο. Για κάθε συνένωση επιχειρήσεων, ο αποκτών υπολογίζει τις μη ελέγχουσες συμμετοχές επί του αποκτώμενου είτε στην εύλογη αξία είτε σε αναλογία επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων του αποκτώμενου. Τα έξοδα κατά την απόκτηση καταχωρούνται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Κατά την ημερομηνία της απόκτησης, ο Όμιλος αποτιμά τα αποκτώμενα περιουσιακά στοιχεία και τις ανειλημμένες υποχρεώσεις ώστε να τα ταξινομήσει με τον κατάλληλο τρόπο και να τα προσδιορίσει σύμφωνα με τους όρους της σύμβασης, τις οικονομικές περιστάσεις και τις σχετικές συνθήκες κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Αυτό περιλαμβάνει το διαχωρισμό, από τον αγοραστή, των ενσωματωμένων παραγώγων από τις κύριες συμβάσεις.

Σε συνένωση επιχειρήσεων που επιτυγχάνεται σταδιακά, ο Όμιλος υπολογίζει εκ νέου τα συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως στον αποκτώμενο στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης, με τη διαφορά να μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Τυχόν ενδεχόμενο αντάλλαγμα προς μεταβίβαση από τον αποκτώντα θα απεικονίζεται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της απόκτησης. Οποιοσδήποτε μεταγενέστερες αλλαγές στην εύλογη αξία του ενδεχόμενου ανταλλάγματος, οι οποίες θα θεωρούνται ότι αποτελούν στοιχείο του ενεργητικού ή του παθητικού, θα απεικονίζονται σύμφωνα με το ΔΛΠ 39 είτε στα αποτελέσματα είτε ως μεταβολή στα λοιπά συνολικά εισοδήματα. Εάν το ενδεχόμενο αντάλλαγμα κατατάσσεται ως στοιχείο της καθαρής θέσης, δεν θα υπολογίζεται εκ νέου έως ότου ο μεταγενέστερος διακανονισμός λογιστικοποιηθεί στην καθαρή θέση.

Η υπεραξία αποτιμάται αρχικά στο κόστος ως η διαφορά μεταξύ του συνολικού ποσού του τιμήματος που μεταφέρεται και του ποσού που αναγνωρίζεται για τη μη ελέγχουσα συμμετοχή επί των καθαρών αναγνωρίσιμων περιουσιακών στοιχείων και των ανειλημμένων υποχρεώσεων. Εάν το εν λόγω τίμημα είναι χαμηλότερο από την εύλογη αξία των καθαρών περιουσιακών στοιχείων της θυγατρικής που αποκτήθηκε, η διαφορά λογίζεται στα αποτελέσματα.

Μετά την αρχική αναγνώριση, η υπεραξία αποτιμάται στο κόστος μείον οποιοσδήποτε συσσωρευμένες ζημιές απομείωσης. Για το σκοπό του ελέγχου της απομείωσης, η υπεραξία που αποκτάται σε συνένωση επιχειρήσεων κατανέμεται, από την ημερομηνία αγοράς, σε κάθε μία από τις μονάδες δημιουργίας ταμειακών διαθεσίμων που

αναμένεται να επωφεληθούν από τη συνένωση, ανεξαρτήτως του εάν άλλες απαιτήσεις ή υποχρεώσεις του εξαγορασθέντος εκχωρούνται στις εν λόγω μονάδες.

Όταν η υπεραξία αποτελεί μέρος μιας μονάδας δημιουργίας ταμειακών διαθεσίμων και πωλείται μέρος της δραστηριότητας εντός της εν λόγω μονάδας, η υπεραξία που συνδέεται με την πωλούμενη δραστηριότητα περιλαμβάνεται στη λογιστική αξία της δραστηριότητας όταν καθορίζονται τα κέρδη ή οι ζημιές κατά την πώληση της δραστηριότητας. Η υπεραξία που διατίθεται σε αυτή την περίπτωση επιμετράται βάσει των σχετικών αξιών της δραστηριότητας που πωλείται και του ποσοστού της μονάδας δημιουργίας ταμειακών διαθεσίμων το οποίο διατηρείται.

2.4.2 Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες

Οι επενδύσεις του Ομίλου σε άλλα νομικά πρόσωπα στα οποία η Εταιρεία ασκεί σημαντική επιρροή χωρίς να πρόκειται ούτε για θυγατρικές ούτε για κοινοπραξίες, λογιστικοποιούνται σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Με βάση αυτή τη μέθοδο, η συμμετοχή σε συγγενείς εταιρείες καταχωρείται στο κόστος κτήσεως και στη συνέχεια αυξάνεται ή μειώνεται λόγω αναγνώρισης του ποσοστού του επενδυτή επί των αποτελεσμάτων της συγγενούς, λόγω αναγνώρισης άλλων μεταβολών στα ίδια κεφάλαια της συγγενούς και λόγω ληφθέντων μερισμάτων μείον τυχόν προβλέψεις για απομείωση αξίας. Η ενοποιημένη κατάσταση εισοδήματος εκφράζει το μερίδιο του Ομίλου στα αποτελέσματα των εργασιών της συγγενούς εταιρείας. Όταν υπάρχει αλλαγή αναγνωρισμένη απευθείας στην καθαρή θέση της συγγενούς εταιρείας, ο Όμιλος αναγνωρίζει το μερίδιό του σε αυτή την αλλαγή στην κατάσταση μεταβολών της καθαρής θέσης. Μη πραγματοποιηθέντα κέρδη και ζημιές αποτέλεσμα συναλλαγών ανάμεσα στον Όμιλο και στη συγγενή εταιρεία απαλείφονται στο βαθμό του ποσοστού στη συγγενή εταιρεία. Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της συγγενούς εταιρείας ετοιμάζονται για την ίδια περίοδο αναφοράς που έχει και ο Όμιλος. Όποτε απαιτείται, γίνονται εγγραφές προσαρμογής ώστε οι λογιστικές αρχές της συγγενούς εταιρείας να ταυτίζονται με αυτές του Ομίλου. Μετά την εφαρμογή της μεθόδου της καθαρής θέσης, ο Όμιλος προσδιορίζει εάν είναι απαραίτητο να αναγνωρίσει ζημιά απομείωσης στην επένδυσή του στη συγγενή εταιρεία. Κατά την ημερομηνία κατάστασης οικονομικής θέσης, ο Όμιλος προσδιορίζει εάν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι η επένδυση στη συγγενή εταιρεία έχει απομειωθεί. Κατά τον χρόνο απώλειας σημαντικής επιρροής στη συγγενή εταιρεία, ο Όμιλος υπολογίζει και αναγνωρίζει την υπολειπόμενη επένδυση στην εύλογη αξία της.

2.4.3 Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα πάγια στοιχεία

Τα πάγια στοιχεία του ενεργητικού απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στις αξίες κτήσεως τους ή στις αξίες τεκμαιρόμενου κόστους όπως αυτό προσδιορίστηκε βάση ευλόγων αξιών κατά την ημερομηνίες μετάβασης, μείον, κατ' αρχήν τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και δεύτερον, τυχόν απαξιώσεις των παγίων. Το κόστος κτήσεως περιλαμβάνει όλες τις άμεσα επιρριπτές δαπάνες για την απόκτηση των στοιχείων.

Μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται σε επαύξηση της λογιστικής αξίας των ενσωμάτων παγίων ή ως ξεχωριστό πάγιο μόνον κατά την έκταση που οι δαπάνες αυτές αυξάνουν τα μελλοντικά οικονομικά οφέλη που αναμένεται να εισρεύσουν από τη χρήση του παγίου στοιχείου και το κόστος τους μπορεί να επιμετρηθεί αξιόπιστα. Το κόστος επισκευών και συντηρήσεων καταχωρείται στα αποτελέσματα όταν πραγματοποιούνται.

Οι αποσβέσεις των άλλων στοιχείων των ενσωμάτων παγίων (πλην οικοπέδων τα οποία δεν αποσβένονται) υπολογίζονται με την σταθερή μέθοδο μέσα στην ωφέλιμη ζωή τους που έχει ως εξής:

Κατηγορία παγίου	Έτη ωφέλιμης ζωής
- Κτίρια & Εγκ/σεις σε ακίνητα τρίτων	10
- Έπιπλα & μηχανικός εξοπλισμός	4-10
- Αυτοκίνητα – Οχήματα	8-10
- Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές	5

Οι υπολειμματικές αξίες και οι ωφέλιμες ζωές των ενσωμάτων παγίων υπόκεινται σε επανεξέταση σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού. Όταν οι λογιστικές αξίες των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων υπερβαίνουν την ανακτήσιμη αξία τους, η διαφορά (απομείωση) καταχωρείται άμεσα ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Κατά την πώληση ενσωμάτων ακινητοποιήσεων, οι διαφορές μεταξύ του τιμήματος που λαμβάνεται και της λογιστικής τους αξίας καταχωρούνται ως κέρδη ή ζημιές στα αποτελέσματα. Οι επισκευές και συντηρήσεις καταχωρούνται στα έξοδα της περιόδου που αφορούν.

Οι ιδιοπαραγόμενες ενσώματες ακινητοποιήσεις στοιχειοθετούν προσθήκη στο κόστος κτήσεως των ενσώματων ακινητοποιήσεων σε αξίες που περιλαμβάνουν το άμεσο κόστος μισθοδοσίας του προσωπικού, που συμμετέχει στην κατασκευή (αντίστοιχες εργοδοτικές εισφορές), κόστος αναλωθέντων υλικών και άλλα γενικά κόστη.

2.4.4 Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

2.4.4.1 Εμπορικά Σήματα και Άδειες

Τα αποκτηθέντα εμπορικά σήματα και οι άδειες αρχικά αναγνωρίζονται στο ιστορικό τους κόστος. Οι άδειες έχουν περιορισμένη ωφέλιμη ζωή και απεικονίζονται στο κόστος μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις. Η απόσβεση υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο της ωφέλιμης ζωής με σκοπό την κατανομή του κόστους των εμπορικών σημάτων και των αδειών κατά τη διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Παραχώρηση αδειας αποκλειστικής εκμετάλλευσης Καταστημάτων αφορολογήτων ειδών: Η παραχώρηση αδειας (δικαίωμα) αποκλειστικής εκμετάλλευσης (άρθρο 120 Ν.2533/1997) Καταστημάτων αφορολογήτων ειδών εμφανίζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στην εύλογη αξία της όπως αυτή αποτιμήθηκε από ανεξάρτητο εκτιμητή με τη μέθοδο των προεξοφλημένων ταμειακών ροών κατά την ημερομηνία απορρόφησης του κλάδου ταξιδιωτικού εμπορίου. Οι αποσβέσεις διενεργούνται με την σταθερή μέθοδο κατά την διάρκεια της ωφέλιμης ζωής των στοιχείων η οποία ανέρχεται στα 35 χρόνια έως το 2048.

2.4.5 Λοιπά Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία

Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται τα μισθωτικά δικαιώματα του ομίλου, τα οποία αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης τους. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα άυλα περιουσιακά στοιχεία επιμετρούνται στο κόστος τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις τους και οποιαδήποτε ζημία απομείωσης που τυχόν έχει προκύψει. Επίσης περιλαμβάνουν το αποκτώμενο λογισμικό που χρησιμοποιείται στην παραγωγή ή στη διοίκηση. Οι αποκτηθείσες άδειες που αφορούν σε λογισμικό κεφαλαιοποιούνται με βάση τις δαπάνες που πραγματοποιήθηκαν για την απόκτηση και την εγκατάσταση του συγκεκριμένου λογισμικού.

Οι δαπάνες που σχετίζονται με τη συντήρηση του ηλεκτρονικού λογισμικού αναγνωρίζονται στα έξοδα της περιόδου στην οποία αυτές πραγματοποιούνται. Οι δαπάνες οι οποίες κεφαλαιοποιούνται αποσβένονται με τη μέθοδο της σταθερής απόσβεσης κατά τις εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές τους.

2.4.6 Απομείωση αξίας Περιουσιακών Στοιχείων

Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία που έχουν απροσδιόριστη ωφέλιμη ζωή και δεν αποσβένονται υπόκεινται σε έλεγχο απομείωσης της αξίας τους τουλάχιστον ετησίως. Τα περιουσιακά στοιχεία που υπόκεινται σε απόσβεση ελέγχονται για απομείωση της αξίας τους, όταν υπάρχουν ενδείξεις ότι η λογιστική αξία τους δεν θα ανακτηθεί. Η ανακτήσιμη αξία είναι η μεγαλύτερη αξία μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας χρήσεως του περιουσιακού στοιχείου. Η αξία χρήσης προσδιορίζεται με προεξόφληση των μελλοντικών ροών με το κατάλληλο προεξοφλητικό επιτόκιο. Εάν η ανακτήσιμη αξία είναι μικρότερη της αναπόσβεστης, τότε η αναπόσβεστη αξία μειώνεται έως το ύψος της ανακτήσιμης.

Οι ζημιές απομείωσης αναγνωρίζονται ως έξοδα στα αποτελέσματα της χρήσης κατά την οποία προκύπτουν, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει αναπροσαρμοστεί, οπότε η ζημία απομείωσης μειώνει το αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής. Όταν σε μεταγενέστερη χρήση η ζημία απομείωσης πρέπει να αναστραφεί, η αναπόσβεστη αξία του περιουσιακού στοιχείου αυξάνεται έως το ύψος της αναθεωρημένης εκτίμησης της ανακτήσιμης αξίας, στο

βαθμό που η νέα αναπόσβεστη αξία δεν υπερβαίνει την αναπόσβεστη αξία που θα είχε προσδιοριστεί εάν δεν είχε καταχωρηθεί η ζημία απομείωσης σε προηγούμενες χρήσεις. Η αναστροφή της ζημίας αναγνωρίζεται στα έσοδα, εκτός εάν το περιουσιακό στοιχείο έχει αναπροσαρμοστεί, οπότε αναστροφή της ζημίας απομείωσης αυξάνει το αντίστοιχο αποθεματικό αναπροσαρμογής.

Για την εκτίμηση των ζημιών απομείωσης τα περιουσιακά στοιχεία εντάσσονται στις μικρότερες δυνατές μονάδες δημιουργίας ταμειακών ροών.

2.5 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία

2.5.1 Αρχική Αναγνώριση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται στον Ισολογισμό του ομίλου, από τη στιγμή που ο όμιλος καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία του ομίλου ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες περιουσιακών στοιχείων:

- δάνεια και απαιτήσεις, απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες
- καταθέσεις όψεως και προθεσμίας
- χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων,
- διαθέσιμα προς πώληση χρηματοοικονομικά στοιχεία, και
- επενδύσεις διακρατούμενες μέχρι τη λήξη.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία διαχωρίζονται σε διαφορετικές κατηγορίες από την διοίκηση ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους και τον σκοπό για τον οποίο αποκτούνται.

Η κατηγορία στην οποία κατατάσσεται κάθε χρηματοοικονομικό μέσο διαφοροποιείται από τις υπόλοιπες καθώς ανάλογα με την κατηγορία στην οποία θα καταχωρηθεί, ισχύουν διαφορετικοί κανόνες όσον αφορά στην αποτίμηση του αλλά και στον τρόπο αναγνώρισης κάθε προσδιοριζόμενου αποτελέσματος είτε στην κατάσταση αποτελεσμάτων είτε απευθείας στα Ίδια Κεφάλαια. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αναγνωρίζονται με την εφαρμογή της λογιστικής της ημερομηνίας της εμπορικής συναλλαγής.

2.5.2 Χρηματοοικονομικά Περιουσιακά Στοιχεία αποτυπωμένα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν χρηματοοικονομικά στοιχεία που είναι κατεχόμενα κυρίως για εμπορικούς σκοπούς και προσδιορίζονται από τον όμιλο ως αποτιμώντα στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων κατά την αρχική τους αναγνώριση. Επιπλέον, τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία που δεν πληρούν τα κριτήρια για λογιστική αντιστάθμισης ταξινομούνται σε αυτήν την κατηγορία.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που περιλαμβάνονται σ' αυτήν την κατηγορία αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων και δεν μπορούν να αναταξινομηθούν σε άλλη κατηγορία. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που έχει ταξινομήσει ο όμιλος σε αυτή την κατηγορία περιλαμβάνουν μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

2.6 Αποθέματα

Τα αποθέματα επιμετρώνται στην κατ'είδος χαμηλότερη τιμή μεταξύ κόστους κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Το κόστος προσδιορίζεται με την μέθοδο του μέσου σταθμικού κόστους. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση τις τρέχουσες τιμές πώλησης των αποθεμάτων στα πλαίσια της συνήθους δραστηριότητας αφαιρουμένων και των τυχόν εξόδων πώλησης όπου συντρέχει περίπτωση.

2.7 Δάνεια, Απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες και Λοιπές Απαιτήσεις

Τα δάνεια και οι απαιτήσεις είναι μη παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με σταθερές και προσδιορισμένες καταβολές και τα οποία δεν έχουν χρηματιστηριακή τιμή σε ενεργό αγορά. Δημιουργούνται όταν ο όμιλος παρέχει χρήματα, προϊόντα ή υπηρεσίες απευθείας σε έναν οφειλέτη χωρίς πρόθεση εμπορικής εκμετάλλευσης. Αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου μείον κάθε πρόβλεψη για απομείωση. Κάθε μεταβολή στην αξία των δανείων και απαιτήσεων αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα όταν τα δάνεια και οι απαιτήσεις διαγράφονται ή υφίστανται μείωση της αξίας τους καθώς και κατά εφαρμογή της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου.

Οι απαιτήσεις από εμπορικές δραστηριότητες αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου. Κατάλληλες προβλέψεις για εκτιμώμενα μη ανακτήσιμα ποσά αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα χρήσεως όταν υπάρχει αντικειμενική απόδειξη ότι το περιουσιακό στοιχείο έχει απομειωθεί. Η αναγνωριζόμενη πρόβλεψη επιμετράται ως η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας του περιουσιακού στοιχείου και της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών προεξοφλημένων με το πραγματικό επιτόκιο που ίσχυε κατά την αρχική αναγνώριση. Για ορισμένες απαιτήσεις πραγματοποιείται έλεγχος για τυχόν απομείωση τους ανά μεμονωμένη απαίτηση (για παράδειγμα για κάθε πελάτη ξεχωριστά) στις περιπτώσεις όπου η είσπραξη της απαίτησης έχει χαρακτηριστεί εκπρόθεσμη κατά την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή σε περιπτώσεις όπου αντικειμενικά στοιχεία υποδεικνύουν την ανάγκη για απομείωση τους. Οι λοιπές απαιτήσεις ομαδοποιούνται και ελέγχονται για τυχόν απομείωση τους στο σύνολο τους. Το ποσό της ζημίας απομείωσης είναι η διαφορά μεταξύ της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών. Το ποσό της ζημίας απομείωσης καταχωρείται ως έξοδο στα αποτελέσματα.

Οι απαιτήσεις και τα δάνεια περιλαμβάνονται στα κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που λήγουν μετά την πάροδο δώδεκα μηνών από την ημερομηνία ισολογισμού. Αυτά χαρακτηρίζονται σαν μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Στον ισολογισμό ταξινομούνται σαν εμπορικές και άλλες απαιτήσεις και αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων του ομίλου.

2.8 Ταμειακά Ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και ισοδύναμα διαθεσίμων περιλαμβάνουν τα μετρητά στην τράπεζα και στο ταμείο καθώς επίσης και τις βραχυπρόθεσμες επενδύσεις υψηλής ρευστότητας όπως γερós και τραπεζικές καταθέσεις με ημερομηνία λήξης μικρότερη των τριών μηνών.

Για την κατάρτιση της Κατάστασης Ταμειακών Ροών, τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα αποτελούνται από ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα όπως προσδιορίστηκαν ανωτέρω, χωρίς να περιλαμβάνονται τα εκκρεμή υπόλοιπα των τραπεζικών υπεραναλήψεων (bank overdrafts).

2.9 Μετοχικό Κεφάλαιο

Οι κοινές μετοχές κατατάσσονται στα ίδια κεφάλαια. Άμεσα κόστη για την έκδοση μετοχών, εμφανίζονται μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος της έκδοσης. Άμεσα κόστη που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσεως της επιχειρήσεως που αποκτάται. Το κόστος κτήσεως των ιδίων μετοχών μειωμένο με το φόρο εισοδήματος (εάν συντρέχει περίπτωση) εμφανίζεται αφαιρετικά των ιδίων κεφαλαίων του ομίλου, μέχρις ότου οι ίδιες μετοχές πωληθούν ή ακυρωθούν. Κάθε κέρδος ή ζημιά από πώληση ιδίων μετοχών καθαρό από άμεσα για την συναλλαγή λοιπά κόστη και φόρο εισοδήματος, αν συντρέχει περίπτωση, εμφανίζεται ως αποθεματικό στα ίδια κεφάλαια.

2.10 Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις

2.10.1 Αρχική Αναγνώριση

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται στον Ισολογισμό του ομίλου, από τη στιγμή που ο όμιλος καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου. Οι χρηματοοικονομικές

υποχρεώσεις του ομίλου περιλαμβάνουν τραπεζικά δάνεια και λογαριασμούς υπερανάληψης (overdraft), εμπορικές και άλλου είδους υποχρεώσεις και χρηματοοικονομικές μισθώσεις.

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις ταξινομούνται στις παρακάτω κατηγορίες:

- Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρώμενες στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων
- Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις επιμετρώμενες στο αποσβέσιμο κόστος

2.10.2 Χρηματοοικονομικές Υποχρεώσεις (εκτός Δανείων)

Οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται όταν ο όμιλος συμμετέχει σε μία συμβατική συμφωνία του χρηματοοικονομικού μέσου και διαγράφονται όταν ο όμιλος απαλλάσσεται από την υποχρέωση ή αυτή ακυρώνεται ή λήγει. Οι υποχρεώσεις από χρηματοοικονομικές μισθώσεις αποτιμώνται στην αρχική αξία μείον το ποσό του κεφαλαίου των χρηματοοικονομικών εξοφλήσεων ενώ οι τόκοι αναγνωρίζονται ως έξοδο στο κονδύλι των «Χρηματοοικονομικών εξόδων» στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης. Οι εμπορικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται αρχικώς στην ονομαστική τους αξία και ακολούθως αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων όταν οι υποχρεώσεις διαγράφονται καθώς και κατά την εφαρμογή της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου. Τα μερίσματα στους μετόχους αναγνωρίζονται στο κονδύλι «Μερίσματα Πληρωτέα», όταν αυτά εγκρίνονται από την Γενική Συνέλευση των Μετόχων.

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία τους και μεταγενέστερα επιμετρούνται στο αναπόσβεστο κόστος με την μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου.

2.10.3 Τραπεζικά Δάνεια

Όλα τα δάνεια αρχικώς αναγνωρίζονται στο κόστος, που είναι η εύλογη αξία του ανταλλάγματος που λαμβάνεται, εκτός των άμεσων εξόδων έκδοσης τους. Μετά την αρχική αναγνώριση, τα δάνεια αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει της μεθόδου του πραγματικού επιτοκίου και κάθε διαφορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα κατά την περίοδο του δανεισμού.

2.11 Φορολογία Εισοδήματος

2.11.1 Τρέχουσα Φορολογία Εισοδήματος

Η τρέχουσα φορολογική απαίτηση/υποχρέωση περιλαμβάνει εκείνες τις υποχρεώσεις ή απαιτήσεις από τις φορολογικές αρχές που είναι σχετιζόμενες με την τρέχουσα ή προηγούμενες περιόδους αναφοράς και που δεν έχουν καταβληθεί μέχρι την ημερομηνία του Ισολογισμού. Υπολογίζονται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές και τους φορολογικούς νόμους που ισχύουν και βάσει των φορολογητέων κερδών κάθε χρήσης. Όλες οι μεταβολές στις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν φορολογικό έξοδο στα αποτελέσματα.

2.11.2 Αναβαλλόμενη Φορολογία Εισοδήματος

Η αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος υπολογίζεται με την μέθοδο υποχρέωσης που εστιάζει στις προσωρινές διαφορές. Αυτή περιλαμβάνει την σύγκριση της λογιστικής αξίας των απαιτήσεων και υποχρεώσεων των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων με τις αντίστοιχες φορολογικές τους βάσεις.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται στον βαθμό που είναι πιθανό ότι θα αντισταθμιστούν έναντι της μελλοντικής φορολογίας εισοδήματος.

Ο όμιλος αναγνωρίζει μία προηγούμενως μη αναγνωρισμένη αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση κατά την έκταση που είναι πιθανό ένα μελλοντικό φορολογητέο κέρδος.

Η αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση επανεξετάζεται σε κάθε ημερομηνία ισολογισμού και μειώνεται κατά την έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι επαρκές φορολογητέο κέρδος θα είναι διαθέσιμο για να επιτρέψει την αξιοποίηση της ωφέλειας μέρους ή του συνόλου αυτής της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογητέες προσωρινές διαφορές. Οι φορολογικές ζημιές που μπορούν να μεταφερθούν σε επόμενες περιόδους αναγνωρίζονται ως αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις υπολογίζονται με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένονται να εφαρμοστούν στην περίοδο κατά την οποία θα τακτοποιηθεί η απαίτηση ή η υποχρέωση, λαμβάνοντας υπόψη τους φορολογικούς συντελεστές (και φορολογικούς νόμους) που έχουν τεθεί σε ισχύ ή ουσιαστικά ισχύουν κατά την ημερομηνία του Ισολογισμού.

Οι αλλαγές στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις αναγνωρίζονται σαν στοιχείο του φόρου εισοδήματος στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, εκτός από αυτές που προκύπτουν από συγκεκριμένες μεταβολές στα στοιχεία του ενεργητικού ή τις υποχρεώσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται κατευθείαν στα ίδια κεφάλαια του ομίλου, και έχουν ως αποτέλεσμα την σχετική αλλαγή στις αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις ή υποχρεώσεις να χρεώνεται/ πιστώνεται έναντι του σχετικού λογαριασμού της καθαρής θέσης.

2.12 Παροχές λόγω συνταξιοδότησης και βραχυχρόνιες παροχές σε εργαζομένους

2.12.1 Βραχυπρόθεσμες Παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

2.12.2 Παροχές που θα καταβληθούν μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Ο όμιλος έχει τόσο προγράμματα καθορισμένων παροχών όσο και προγράμματα καθορισμένων εισφορών.

2.12.2.1 Προγράμματα καθορισμένων εισφορών

Το προσωπικό του ομίλου καλύπτεται κυρίως από τον κύριο Κρατικό Ασφαλιστικό Φορέα που αφορά στον ιδιωτικό τομέα (ΙΚΑ) που χορηγεί συνταξιοδοτικές και ιατροφαρμακευτικές παροχές. Κάθε εργαζόμενος είναι υποχρεωμένος να συνεισφέρει μέρος το μηνιαίου μισθού του στο ταμείο, ενώ τμήμα της συνολικής εισφοράς καλύπτεται από τον όμιλο. Κατά την συνταξιοδότηση το συνταξιοδοτικό ταμείο είναι υπεύθυνο για την καταβολή των συνταξιοδοτικών παροχών στους εργαζομένους. Κατά συνέπεια ο όμιλος δεν έχει καμία νομική ή τεκμαρτή υποχρέωση για την πληρωμή μελλοντικών παροχών με βάση αυτό το πρόγραμμα.

Με βάση το πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, η υποχρέωση του ομίλου (νομική ή τεκμαιρόμενη) περιορίζεται στο ποσό που έχει συμφωνηθεί να συνεισφέρει στον φορέα (π.χ. ταμείο) που διαχειρίζεται τις εισφορές και χορηγεί τις παροχές. Συνεπώς το ποσό των παροχών που θα λάβει ο εργαζόμενος προσδιορίζεται από το ποσό που καταβάλλει ο όμιλος (ή και ο εργαζόμενος) και από τις καταβληθείσες επενδύσεις των εισφορών αυτών. Η πληρωτέα εισφορά από τον όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως μία υποχρέωση μετά την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε και ως αντίστοιχο έξοδο.

2.12.2.2 Προγράμματα καθορισμένων παροχών – Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Οι υποχρεώσεις για αποζημίωση συνταξιοδότησης υπολογίζονται στη προεξοφλημένη αξία των μελλοντικών παροχών που έχουν συσσωρευθεί κατά τη λήξη του έτους, με βάση την αναγνώριση δικαιώματος παροχών συνταξιοδότησης των εργαζομένων κατά την διάρκεια της αναμενόμενης εργασιακής ζωής. Οι ανωτέρω υποχρεώσεις υπολογίζονται με βάση τις οικονομικές και αναλογιστικές παραδοχές που αναλύονται στην Σημείωση 12 και καθορίζονται χρησιμοποιώντας την αναλογιστική μέθοδο αποτίμησης των εκτιμώμενων μονάδων υποχρέωσης. Τα καθαρά κόστη συνταξιοδότησης της περιόδου περιλαμβάνονται στο κόστος μισθοδοσίας στις επισυναπτόμενες καταστάσεις αποτελεσμάτων.

Η υποχρέωση σχετικά με την αποζημίωση λόγω συνταξιοδότησης αναγνωρίζεται στην κατάσταση οικονομικής θέσης και είναι η παρούσα αξία των μελλοντικών ταμειακών εκροών χρησιμοποιώντας ως επιτόκιο προεξόφλησης

επιτόκια εταιρικών ομολόγων υψηλής ποιότητας ή κρατικών ομολόγων, τα οποία έχουν διάρκεια που προσομοιάζει με αυτή της υποχρέωσης.

Το κόστος προϋπηρεσίας αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα χρήσης στο νωρίτερο μεταξύ της:

- Ημερομηνίας πραγματοποίησης της τροποποίησης ή της περικοπής και της
- Ημερομηνίας αναγνώρισης από την Εταιρεία και τον Όμιλο του κόστους σχετικά με αναδιάρθρωση.

Το χρηματοοικονομικό κόστος καθορίζεται εφαρμόζοντας το επιτόκιο προεξόφλησης που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης (ή απαίτησης) καθορισμένης παροχής. Η Εταιρεία και ο Όμιλος αναγνωρίζουν τις ακόλουθες μεταβολές στην υποχρέωση καθορισμένης παροχής στις δαπάνες μισθοδοσίας και στα χρηματοοικονομικά έξοδα:

- Κόστος υπηρεσίας που αποτελείται από τρέχων κόστος υπηρεσίας και κόστος προϋπηρεσίας, κέρδη και ζημιές από περικοπές και μη συνηθισμένες τροποποιήσεις του προγράμματος καθορισμένων παροχών,
- Καθαρό χρηματοοικονομικό έξοδο ή έσοδο.

Επανεκτιμήσεις που αποτελούνται από τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, αναγνωρίζονται αμέσως στην κατάσταση οικονομικής θέσης με την ανάλογη χρέωση ή πίστωση των αποτελεσμάτων εις νέο, μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων της περιόδου που πραγματοποιούνται. Οι επανεκτιμήσεις δεν αναταξινομούνται στα αποτελέσματα χρήσης σε μεταγενέστερες περιόδους.

2.13 Λοιπές Προβλέψεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν μία παρούσα δέσμευση είναι πιθανό ότι θα οδηγήσει σε εκροή οικονομικών πόρων για τον όμιλο και αυτή μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Ο χρόνος πραγματοποίησης ή το ποσό της εκροής μπορεί να είναι αβέβαια. Μία παρούσα δέσμευση προκύπτει από την παρουσία μίας νομικής ή τεκμαιρόμενης υποχρέωσης που έχει προκύψει από γεγονότα του παρελθόντος. Κάθε σχηματισμένη πρόβλεψη χρησιμοποιείται μόνο για τα έξοδα για τα οποία είχε αρχικώς σχηματιστεί. Οι προβλέψεις επανεξετάζονται σε κάθε ημερομηνία Ισολογισμού και προσαρμόζονται προκειμένου να απεικονίζουν την τρέχουσα καλύτερη εκτίμηση.

Οι προβλέψεις αποτιμώνται στο προσδοκώμενο κόστος που απαιτείται για να διακανονιστεί η παρούσα δέσμευση, βασιζόμενοι στα πιο αξιόπιστα τεκμήρια που είναι διαθέσιμα κατά την ημερομηνία Ισολογισμού, περιλαμβάνοντας τους κινδύνους και τις αβεβαιότητες σχετικά με την παρούσα δέσμευση. Όταν η επίδραση της διαχρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, το ποσό της πρόβλεψης είναι η παρούσα αξία των εξόδων που αναμένονται να απαιτηθούν προκειμένου να τακτοποιηθεί η υποχρέωση.

Όταν χρησιμοποιείται η μέθοδος της προεξόφλησης, η λογιστική αξία μιας πρόβλεψης αυξάνει σε κάθε περίοδο έτσι ώστε να αντανakλά την πάροδο του χρόνου. Αυτή η αύξηση αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο στα αποτελέσματα. Όταν υπάρχει ένας αριθμός ομοίων δεσμεύσεων, η πιθανότητα ότι μία εκροή θα απαιτηθεί για διακανονισμό, καθορίζεται λαμβάνοντας υπόψη την κατηγορία των δεσμεύσεων, ως ένα σύνολο. Μία πρόβλεψη αναγνωρίζεται ακόμη και αν η πιθανότητα πραγματοποίησης εκροής για ένα στοιχείο που περιλαμβάνεται στην κατηγορία δεσμεύσεων είναι μικρή. Αν δεν είναι εφεξής πιθανό ότι μία εκροή πόρων, που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη, θα απαιτηθεί για να διακανονιστεί η υποχρέωση, η πρόβλεψη αναστρέφεται.

2.14 Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν ο Όμιλος ή η Εταιρεία έχει τρέχουσα νομική ή θεσμική υποχρέωση που απορρέει από γεγονότα του παρελθόντος, είναι πιθανό να απαιτείται εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για την εξόφληση της υποχρέωσης αυτής και εφόσον μπορεί να γίνει αξιόπιστη εκτίμηση του ποσού της υποχρέωσης. Οι προβλέψεις αναθεωρούνται κατά την ημερομηνία κάθε κατάστασης οικονομικής θέσης και προσαρμόζονται ώστε να αντιπροσωπεύουν την τρέχουσα αξία του εξόδου που αναμένεται να απαιτηθεί για την εξόφληση της υποχρέωσης.

Αν η επίδραση της χρονικής αξίας του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις υπολογίζονται προεξοφλώντας τις αναμενόμενες μελλοντικές ταμειακές ροές με ένα συντελεστή προ φόρων, ο οποίος εκφράζει τις τρέχουσες

εκτιμήσεις της αγοράς για τη χρονική αξία του χρήματος και, όπου κρίνεται απαραίτητο, τους κινδύνους που σχετίζονται συγκεκριμένα με την υποχρέωση.

Οι ενδεχόμενες υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις, αλλά γνωστοποιούνται εκτός αν η πιθανότητα εκροής πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη είναι ελάχιστη. Οι ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν αναγνωρίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται όταν μία εισροή οικονομικών ωφελειών είναι πιθανή.

2.15 Ενδεχόμενα Περιουσιακά Στοιχεία

Πιθανές εισροές από οικονομικά οφέλη για τον όμιλο που δεν πληρούν ακόμη τα κριτήρια ενός περιουσιακού στοιχείου θεωρούνται ενδεχόμενες απαιτήσεις και γνωστοποιούνται στις σημειώσεις των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

2.16 Μισθώσεις

Η εκτίμηση για το εάν μία συμφωνία περιέχει στοιχείο μίσθωσης πραγματοποιείται κατά την έναρξη της συμφωνίας, λαμβάνοντας υπ όψιν όλα τα διαθέσιμα στοιχεία και τις ιδιαίτερες συνθήκες που επικρατούν.

2.16.1 Εταιρεία του Ομίλου ως Μισθωτής

2.16.1.1 Χρηματοδοτικές Μισθώσεις

Η ιδιοκτησία ενός μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου μεταβιβάζεται στο μισθωτή εάν μεταβιβάζονται σε αυτόν ουσιαστικά όλοι οι κίνδυνοι και τα οφέλη που σχετίζονται με το μισθωμένο περιουσιακό στοιχείο ανεξάρτητο με τον νομικό τύπο της σύμβασης. Κατά την έναρξη της μίσθωσης το περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται στην εύλογη αξία του ή εάν είναι χαμηλότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων συμπεριλαμβανομένων και επιπλέον καταβολών εάν υπάρχουν, που καλύπτονται από το μισθωτή. Ένα αντίστοιχο ποσό αναγνωρίζεται ως υποχρέωση από τη χρηματοδοτική μίσθωση ανεξαρτήτως εάν μερικές από τις καταβολές μισθωμάτων καταβάλλονται προκαταβολικά κατά την έναρξη της μίσθωσης.

Η μεταγενέστερη λογιστική αντιμετώπιση των περιουσιακών στοιχείων τα οποία έχουν αποκτηθεί με συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης, π.χ. η χρησιμοποιούμενη μέθοδος απόσβεσης και ο προσδιορισμός της ωφέλιμης ζωής του, είναι ίδια με αυτή που εφαρμόζεται σε συγκρίσιμα αποκτώμενα, εκτός συμβάσεων μίσθωσης, περιουσιακά στοιχεία. Η λογιστική αντιμετώπιση της αντίστοιχης υποχρέωσης αφορά στη σταδιακή μείωση της, με βάση τις ελάχιστες καταβολές των μισθωμάτων μείον τις χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις, οι οποίες αναγνωρίζονται ως έξοδο στα χρηματοοικονομικά έξοδα. Οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις κατανέμονται στη διάρκεια της μισθωτικής περιόδου, και αντιπροσωπεύουν ένα σταθερό περιοδικό επιτόκιο επί του ανεξόφλητου υπολοίπου της υποχρέωσης.

2.16.1.2 Λειτουργικές Μισθώσεις

Όλες οι υπόλοιπες μισθώσεις αντιμετωπίζονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Οι καταβολές στις συμβάσεις λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα με τη ευθεία μέθοδο (συσχετισμός εσόδου χρήσης και εξόδου). Οι σχετιζόμενες δαπάνες, όπως η συντήρηση και η ασφάλιση, αναγνωρίζονται ως έξοδο, όταν πραγματοποιούνται.

2.16.2 Εταιρεία του Ομίλου ως Εκμισθωτής

2.16.2.1 Λειτουργικές Μισθώσεις

Οι μισθώσεις στις οποίες ο όμιλος δε μεταβιβάζει ουσιαστικά όλους τους κινδύνους και τις ωφέλειες του περιουσιακού στοιχείου κατατάσσονται ως λειτουργικές μισθώσεις. Αρχικά άμεσα κόστη που βαρύνουν τους εκμισθωτές στη διαπραγμάτευση και συμφωνία μιας λειτουργικής μίσθωσης προστίθενται στη λογιστικά αξία του μισθωμένου περιουσιακού στοιχείου και αναγνωρίζονται καθ' όλη τη διάρκεια της μίσθωσης ως έσοδα μίσθωσης.

2.17 Αναγνώριση Εσόδων

Τα έσοδα αναγνωρίζονται στο βαθμό που είναι πιθανό ότι τα οικονομικά οφέλη θα εισρεύσουν στον όμιλο και τα σχετικά ποσά μπορούν να μετρηθούν αξιόπιστα. Τα έσοδα είναι καθαρά από τον φόρο προστιθέμενης αξίας, τις εκπτώσεις και τις επιστροφές. Τα έσοδα μεταξύ εταιρειών του ομίλου που ενοποιούνται με την μέθοδο της ολικής ενοποίησης, απαλείφονται πλήρως. Η αναγνώριση των εσόδων γίνεται ως εξής:

- **Πωλήσεις Αγαθών:** Τα έσοδα καταχωρούνται όταν οι ουσιαστικοί κίνδυνοι και ωφέλειες που απορρέουν από την κυριότητα των αγαθών έχουν μεταβιβαστεί στον αγοραστή και η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη. Οι πωλήσεις χονδρικής των αγαθών, γίνονται κυρίως επί πιστώσει.
- **Παροχή Υπηρεσιών:** Το έσοδο από συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με προκαθορισμένη τιμή αναγνωρίζεται με βάση το στάδιο ολοκλήρωσης της υπηρεσίας κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Σύμφωνα με τη μέθοδο αυτή, το έσοδο αναγνωρίζεται βάσει της αναλογίας των υπηρεσιών που έχουν παρασχεθεί μέχρι την ημερομηνία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, σε σχέση με το σύνολο των υπηρεσιών που πρόκειται να εκτελεστούν. Όταν το αποτέλεσμα της συναλλαγής που αφορά παροχή υπηρεσιών δεν μπορεί να εκτιμηθεί βάσιμα, το έσοδο αναγνωρίζεται μόνον κατά την έκταση που οι αναγνωρισμένες δαπάνες είναι ανακτήσιμες. Σε περιπτώσεις που μεταβληθούν οι αρχικές εκτιμήσεις των εσόδων, οι δαπάνες ή ο βαθμός ολοκλήρωσης, οι αλλαγές αυτές μπορεί να οδηγήσουν σε αυξήσεις ή μειώσεις των εκτιμώμενων εσόδων ή δαπανών και εμφανίζονται στα έσοδα της περιόδου.
- **Μερίσματα:** Τα μερίσματα, λογίζονται ως έσοδα, όταν θεμελιώνεται το δικαίωμα είσπραξής τους.
- **Έσοδα από Τόκους:** Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονικής αναλογίας και με την χρήση του πραγματικού επιτοκίου.
- **Έσοδα από Ενοίκια:** Τα έσοδα από Ενοίκια κτιρίων, λογίζονται στη βάση του δουλευμένου, σύμφωνα με τα όσα απορρέουν από σχετικές συμβάσεις-συμφωνίες.

3. Οικονομικές πληροφορίες κατά Τομέα

Για διοικητικούς σκοπούς, ο Όμιλος είναι οργανωμένος σε τέσσερις κύριες επιχειρηματικές δραστηριότητες: α) Αεροδρόμια, β) Λιμάνια, γ) Σύννορα και δ) Χονδρικές πωλήσεις. Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 8 – Λειτουργικοί Τομείς, η διοίκηση παρακολουθεί τα λειτουργικά αποτελέσματα των επιχειρηματικών τομέων ξεχωριστά με σκοπό τη λήψη αποφάσεων σχετικά με τη διάθεση πόρων και την αξιολόγηση απόδοσης. Η αξιολόγηση της απόδοσης του τομέα βασίζεται στα λειτουργικά αποτελέσματα τα οποία διορθώνονται με την απαλοιφή των ενδοομιλικών συναλλαγών.

Οι δραστηριότητες του Ομίλου, οι οποίες δεν πληρούν τα κριτήρια και τα ποσοτικά όρια του ΔΠΧΑ 8 για να αποτελέσουν διακριτό λειτουργικό τομέα, συνδυάζονται και παρουσιάζονται υπό την περιγραφή «Λοιπά». Στη κατηγορία αυτή εμφανίζονται και τα έξοδα των κεντρικών γραφείων. Τα αποτελέσματα του Ομίλου ανά τομέα αναλύονται ως εξής:

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ 31.12.17

(Ποσά σε € '000)						
1/1-31/12/2017	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	ΛΙΜΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΡΑ	ΧΟΝΔΡΙΚΗ	ΛΟΙΠΑ	ΟΜΙΛΟΣ
Πωλήσεις	189.959	12.030	86.443	3.531	5.416	297.379
Πωλήσεις Ενδοομιλικές				(3.223)		(3.223)
Έσοδα Προώθησης	8.584	79	787	-	3	9.453
Κύκλος Εργασιών	198.543	12.109	87.230	308	5.419	303.609
Κόστος Πωληθέντων	(90.225)	(4.985)	(35.843)	(3.615)	(3.388)	(138.056)
Κόστος Πωληθέντων Ενδοομιλικό	-	-	-	3.213	-	3.213
Μικτό κέρδος	108.318	7.124	51.387	(94)	2.031	168.766
Κέρδη προ φόρων, χρημ/κών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ)	50.461	3.897	41.712	(403)	(10.008)	85.659
Αποσβέσεις	(2.133)	(402)	(1.417)	(21)	(12.396)	(16.369)
Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα	(3.888)	(72)	(16)	(38)	(169)	(4.183)
Κέρδη προ φόρων και χρημ/κών αποτελεσμάτων (ΕΒΙΤ)	44.440	3.423	40.279	(462)	(22.573)	65.107

ΑΝΑΛΥΣΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟΥ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΟΣ ΟΜΙΛΟΥ ΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ 31.12.16

(Ποσά σε € '000)						
1/1-31/12/2016	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	ΛΙΜΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΡΑ	ΧΟΝΔΡΙΚΗ	ΛΟΙΠΑ	ΟΜΙΛΟΣ
Πωλήσεις	170.956	13.061	86.911	15.538	5.022	291.488
Πωλήσεις Ενδοομιλικές				(3.681)		(3.681)
Έσοδα Προώθησης	8.216	79	783		14	9.092
Κύκλος Εργασιών	179.172	13.140	87.694	11.857	5.036	296.899
Κόστος Πωληθέντων	(80.806)	(5.578)	(35.292)	(13.994)	(2.877)	(138.547)
Κόστος Πωληθέντων Ενδοομιλικό				3.670		3.670
Μικτό κέρδος	98.366	7.562	52.402	1.533	2.159	162.022
Κέρδη προ φόρων, χρημ/κών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)	41.587	4.259	42.108	(2)	(10.631)	77.321
Αποσβέσεις	(2.270)	(405)	(1.377)	(34)	(12.292)	(16.378)
Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα	(1.886)	(195)	(688)	(194)	(1.743)	(4.706)
Κέρδη προ φόρων και χρημ/κών αποτελεσμάτων (EBIT)	37.431	3.659	40.043	(230)	(24.666)	56.237

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ-ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ 31.12.17

(Ποσά σε € '000)						
1/1-31/12/2017	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	ΛΙΜΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΡΑ	ΧΟΝΔΡΙΚΗ	ΛΟΙΠΑ	ΟΜΙΛΟΣ
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία	17.742	2.034	7.088	121	544.418	571.403
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	-	-	-	-	49.828	49.828
Αποθέματα	21.113	2.339	5.567	11.383	494	40.896
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις				5.216	13.592	18.808
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	496	39	634	-	11.645	12.814
	-	-	-	-	-	-
Σύνολο	39.351	4.412	13.289	16.720	619.977	693.749
Προμηθευτές	10.188	1.129	2.686	5.493	239	19.735
Λοιπά στοιχεία παθητικού μη καταμεληθέντα						674.014
Σύνολο	10.188	1.129	2.686	5.493	239	693.749

ΑΝΑΛΥΣΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΩΝ ΣΤΟΙΧΕΙΩΝ-ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΟΜΙΛΟΥ ΑΝΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΟ ΤΟΜΕΑ 31.12.16

Ποσά σε € '000)						
1/1-31/12/2016	ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ	ΛΙΜΑΝΙΑ	ΣΥΝΟΡΑ	ΧΟΝΔΡΙΚΗ	ΛΟΙΠΑ	ΟΜΙΛΟΣ
Ενσώματα και άυλα περιουσιακά στοιχεία	314.561	20.642	64.716	2.256	179.723	581.898
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις					4.587	4.587
Αποθέματα	21.782	2.183	5.539	7.857	551	37.912
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις				5.378	7.084	12.462
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	292	77	539	-	8.642	9.550
Σύνολο	336.635	22.902	70.794	15.491	200.587	646.409
Προμηθευτές	11.759	1.179	2.990	4.242	296	20.466
Λοιπά στοιχεία παθητικού μη καταμεληθέντα						625.943
Σύνολο	11.759	1.179	2.990	4.242	296	646.409

4. Ιδιοχρησιμοποιούμενα Ενσώματα Πάγια - Επενδύσεις σε Ακίνητα (Ενοποιημένα και Ατομικά)

Οι μεταβολές των ενσώματων παγίων περιουσιακών στοιχείων και των επενδύσεων σε ακίνητα του Ομίλου και της Εταιρείας περιγράφονται παρακάτω

	Όμιλος						
	Γήπεδα- Οικόπεδα	Κτίρια & Κτιριακές εγκ/σεις	Μηχανήματα & μηχανικός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & Λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό εκτέλεση	Σύνολο
<u>Αξία κτήσης</u>							
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	92	26.346	1.618	648	9.730	67	38.501
Προσθήκες	2	196	326	18	1.230	1.717	3.489
Πωλήσεις -Μειώσεις	-	(956)	(10)	(3)	(30)	-	(999)
Μεταφορές	-	(38)	-	-	38	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2016	94	25.548	1.934	663	10.968	1.784	40.991
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	94	25.548	1.934	663	10.968	1.784	40.991
Προσθήκες	-	175	130	-	610	5.422	6.337
Πωλήσεις -Μειώσεις	-	(1.097)	(8)	(5)	(154)	-	(1.264)
Μεταφορές	-	1.741	4	-	2.186	(3.931)	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	94	26.367	2.060	658	13.610	3.275	46.064
<u>Συσσωρευμένες αποσβέσεις</u>							
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	-	7.085	451	80	3.135	-	10.751
Αποσβέσεις περιόδου	-	2.632	182	77	1.319	-	4.210
Απομείωση εύλογης αξίας	-	(384)	(3)	-	(10)	-	(397)
Υπόλοιπο 31.12.2016	-	9.333	630	157	4.444	-	14.564
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	-	9.333	630	157	4.444	-	14.564
Αποσβέσεις περιόδου	-	2.547	210	77	1.335	-	4.169
Απομείωση εύλογης αξίας	-	(496)	(3)	(2)	(50)	-	(551)
Υπόλοιπο 31.12.2017	-	11.384	837	232	5.729	-	18.182
<u>Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2016</u>	94	16.215	1.304	506	6.524	1.784	26.427
<u>Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2017</u>	94	14.983	1.223	426	7.881	3.275	27.882

Εταιρεία							
	Γήπεδα- Οικόπεδα	Κτίρια & Κτιριακές εγκ/σεις	Μηχανήματα & μηχανικός εξοπλισμός	Μεταφορικά Μέσα	Έπιπλα & Λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό εκτέλεση	Σύνολο
<u>Αξία κτήσης</u>							
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	92	26.147	1.584	591	9.254	67	37.735
Προσθήκες	2	190	326	18	1.227	1.717	3.480
Πωλήσεις -Μειώσεις	-	(939)	(10)	(3)	(30)	-	(982)
Μεταφορές	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2016	94	25.398	1.900	606	10.451	1.784	40.233
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	94	25.398	1.900	606	10.451	1.784	40.233
Προσθήκες	-	167	130	-	591	5.411	6.299
Πωλήσεις -Μειώσεις	-	(1.096)	(6)	-	(66)	-	(1.168)
Μεταφορές	-	1.741	4	-	2.186	(3.931)	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	94	26.210	2.028	606	13.162	3.264	45.364
<u>Συσσωρευμένες αποσβέσεις</u>							
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	-	7.035	441	70	2.884	-	10.430
Αποσβέσεις περιόδου	-	2.618	179	71	1.267	-	4.135
Απομείωση εύλογης αξίας	-	(382)	(3)	-	(10)	-	(395)
Υπόλοιπο 31.12.2016	-	9.271	617	141	4.141	-	14.170
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	-	9.271	617	141	4.141	-	14.170
Αποσβέσεις περιόδου	-	2.525	207	72	1.280	-	4.084
Απομείωση εύλογης αξίας	-	(496)	(2)	-	(19)	-	(517)
Υπόλοιπο 31.12.2017	-	11.300	822	213	5.402	-	17.737
<u>Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2016</u>	94	16.127	1.283	465	6.310	1.784	26.063
<u>Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2017</u>	94	14.910	1.206	393	7.760	3.264	27.627

Οι αποσβέσεις που επιβαρύνουν τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στη σημείωση 22. Δεν υπάρχουν υποθήκες και προσημειώσεις, ή οποιαδήποτε άλλα βάρη, επί των παγίων στοιχείων του ενεργητικού έναντι δανεισμού.

5. Άυλα Περιουσιακά Στοιχεία (Ενοποιημένα και Ατομικά)

Όμιλος					
	Λογισμικά Προγράμματα	Μισθωτικά Δικαιώματα	Παραχ.& δικαιωμ.βιομ ιδιοκτησίας	Σύνολο	Υπεραξία
<u>Αξία κτήσης</u>					
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	904	-	418.600	419.504	181.100
Προσθήκες	79	-	-	79	-
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικής	-	-	-	-	264.000
Ζημιά Απομείωσης	-	-	-	-	(264.000)
Υπόλοιπο 31.12.2016	983	-	418.600	419.583	181.100
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	983	-	418.600	419.583	181.100
Προσθήκες	125	123	-	248	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	1.108	123	418.600	419.831	181.100
<u>Συσσωρευμένες αποσβέσεις</u>					
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	534	-	32.524	33.058	-
Αποσβέσεις περιόδου	182	-	11.972	12.154	-
Υπόλοιπο 31.12.2016	716	-	44.496	45.212	-
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	716	-	44.496	45.212	-
Αποσβέσεις περιόδου	208	18	11.972	12.198	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	924	18	56.468	57.410	-
<u>Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2016</u>					
	267	-	374.104	374.371	181.100
<u>Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2017</u>					
	184	105	362.132	362.421	181.100

Εταιρεία					
	Λογισμικά Προγράμματα	Μισθωτικά Δικαιώματα	Παραχ.& δικαιωμ.βιομ ιδιοκτησίας	Σύνολο	Υπεραξία
<u>Αξία κτήσης</u>					
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	801	-	418.600	419.401	181.100
Προσθήκες	79	-	-	79	-
Υπόλοιπο 31.12.2016	880	-	418.600	419.480	181.100
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	880	-	418.600	419.480	181.100
Προσθήκες	125	123	-	248	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	1.005	123	418.600	419.728	181.100
<u>Συσσωρευμένες αποσβέσεις</u>					
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2016	466	-	32.524	32.990	-
Αποσβέσεις περιόδου	161	-	11.972	12.133	-
Υπόλοιπο 31.12.2016	627	-	44.496	45.123	-
Υπόλοιπο έναρξης 01.01.2017	627	-	44.496	45.123	-
Αποσβέσεις περιόδου	194	18	11.972	12.184	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	821	18	56.468	57.307	-
<u>Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2016</u>					
	253	-	374.104	374.357	181.100
<u>Αναπόσβεστη Αξία 31.12.2017</u>					
	184	105	362.132	362.421	181.100

Οι αποσβέσεις που επιβαρύνουν τα αποτελέσματα παρουσιάζονται στη σημείωση 22.

6. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εγγυήσεις Ενοικίων	3.947	4.171	3.588	3.472
Μακροπρόθεσμη απαίτηση από πρόβλεψη ενοικιαζόμενου προσωπικού	541	312	-	-
Προκαταβολές	45.340	104	45.340	97
Σύνολο	49.828	4.587	48.928	3.569

7. Αποθέματα

Τα αποθέματα, επιμετρούνται στην χαμηλότερη αξία μεταξύ αξίας κτήσεως και καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας, όπως προβλέπεται από το Δ.Λ.Π. 2.

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αποθέματα	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εμπορεύματα	44.543	41.652	42.116	38.178
Μείον: προβλέψεις για οικονομικώς απαξιωμένα και κατεστραμμένα εμπορεύματα	(3.647)	(3.740)	(3.323)	(3.322)
Σύνολο	40.896	37.912	38.793	34.856

8. Εμπορικές Απαιτήσεις και Λοιπά Κυκλοφορούντα Περιουσιακά Στοιχεία

(ποσά σε '000) Εμπορικές απαιτήσεις	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εμπορικές Απαιτήσεις - (πελάτες)	3.970	5.616	1.641	840
Εμπορικές Απαιτήσεις - (συνδεδεμένα μέρη)	404	-	404	707
Εμπορικές Απαιτήσεις - (πιστωτικές κάρτες)	2	234	2	233
Επιταγές Εισπρακτές (μεταχρον.)	1.281	1	-	-
Πρόβλεψη επισφαλών απαιτήσεων	(441)	(473)	(33)	(55)
Σύνολο	5.216	5.378	2.014	1.725

(ποσά σε '000) Λοιπά κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Απαιτήσεις υπηρεσιών προώθησης	3.108	5.474	3.094	3.334
Προκαταβολές για αγορά αποθεμάτων	919	445	919	445
Προπληρωθέντα έξοδα	477	278	444	275
Προκαταβολές στο προσωπικό	78	186	69	174
Απαιτήσεις από το δημόσιο	29	30	28	19
Λοιπές Απαιτήσεις	3.566	641	1.224	428
Προπληρωμένα Μισθώματα	5.056	-	5.056	-
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	329	-	327	-
Σύνολο	13.562	7.054	11.161	4.675

Η σχηματισθείσα πρόβλεψη για επισφαλείς απαιτήσεις, προέκυψε από την μεμονωμένη εξέταση της ικανότητας αποπληρωμής του υπολοίπου του για κάθε ένα πελάτη – χρεώστη, λαμβάνοντας υπόψη και την παλαιότητα αυτού. Οι εμπορικές απαιτήσεις της εταιρείας και το μεγαλύτερο μέρος του Ομίλου προέρχονται από έσοδα υπηρεσιών προώθησης και διαφήμισης.

Κατωτέρω αναλύεται η ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών απαιτήσεων και λοιπών απαιτήσεων:

ΟΜΙΛΟΣ

	Ληξιπρόθεσμες και μη απομειωμένες				Μη ληξιπρόθεσμες και μη απομειωμένες	Σύνολο
	0 - 3 μήνες	3 - 6 μήνες	6-12 μήνες	> έτος		
Ενηλικίωση Εμπορικών Απαιτήσεων (ποσά σε '000)						
2017	5.834	665	162	895	11.222	18.778
2016	1.309	437	667	687	9.332	12.432

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

	Ληξιπρόθεσμες και μη απομειωμένες				Μη ληξιπρόθεσμες και μη απομειωμένες	Σύνολο
	0 - 3 μήνες	3 - 6 μήνες	6-12 μήνες	> έτος		
Ενηλικίωση Εμπορικών Απαιτήσεων (ποσά σε '000)						
2017	2.920	399	60	522	9.274	13.175
2016	231	71	35	500	5.563	6.400

9. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ισοδύναμα

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Διαθέσιμα στο ταμείο	1.179	1.087	1.127	1.022
Καταθέσεις όψεως και προθεσμίας	11.635	8.463	7.020	5.259
Σύνολο	12.814	9.550	8.147	6.281

10. Ίδια Κεφάλαια Ιδιοκτητών Ομίλου - Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανερχόταν αρχικά σε πεντακόσιες χιλιάδες (500.000) ευρώ, διαιρούμενο σε δέκα χιλιάδες (10.000) ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας πενήντα (50) ευρώ η καθεμία.

Με την από 15.11.2012 απόφαση της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρείας έγινε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας κατά ποσό έντεκα εκατομμυρίων ευρώ (€ 11.000.000) με την έκδοση διακοσίων είκοσι χιλιάδων (220.000) νέων μετοχών ονομαστικής αξίας ευρώ πενήντα ευρώ €50 εκάστης.

Με την από 24.1.2013 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου πιστοποιήθηκε μερικώς η καταβολή της αύξησης που αποφασίσθηκε από την από 15.11.2012 Έκτακτη Γενική Συνέλευση, για ποσό έξι εκατομμυρίων πεντακοσίων χιλιάδων (€6.500.000) ευρώ, με την έκδοση εκατόν τριάντα χιλιάδων (130.000) νέων, κοινών, ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας πενήντα (€50,00) ευρώ εκάστη.

Με την από 19.3.2013 απόφαση της Έκτακτης Γενικής Συνέλευσης της Εταιρείας με την οποία αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου με την εισφορά εις είδος του κλάδου του ταξιδιωτικού εμπορίου της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία «Folli-Follie Ανώνυμη Εμπορική Βιοτεχνική και Τεχνική Εταιρεία» και τον διακριτικό τίτλο «Folli-Follie Group», σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/1972, αξίας τριακοσίων ενενήντα εκατομμυρίων πεντακοσίων τριάντα τεσσάρων χιλιάδων εξακοσίων (€390.534.600) ευρώ και την καταβολή σε μετρητά τετρακοσίων (400) ευρώ, το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε τριακόσια ενενήντα επτά εκατομμύρια πεντακόσιες τριάντα πέντε χιλιάδες (€397.535.000) ευρώ, διαιρούμενο σε επτά εκατομμύρια εννιακόσιες πενήντα χιλιάδες επτακόσιες (7.950.700) ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας πενήντα (€50,00) ευρώ εκάστης. Τα λοιπά αποθεματικά αφορούν στον Όμιλο και την Εταιρεία αφορούν κυρίως στο φόρο συγκέντρωσης κεφαλαίου ποσού € 3.965 χιλ. και € 3.901 χιλ αντίστοιχα, ο οποίος εμφανίζεται μειωτικά στα ίδια κεφάλαια καθώς και στο σχηματισμό τακτικού αποθεματικού για τις χρήσεις 2014 και 2015.

11. Δανειακές Υποχρεώσεις

Οι δανειακές υποχρεώσεις αναλύονται ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
Δανειακές υποχρεώσεις	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Δανειακά κεφάλαια				
Δάνεια από συνδεδεμένα μέρη	133.000	101.100	133.000	101.100
μείον: έξοδα έκδοσης δανείου	-	(619)	-	(619)
Βραχυπρόθεσμα τραπεζικά δάνεια	13.959	39.471	13.959	39.471
Σύνολο	146.959	139.952	146.959	139.952
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-	-	-	-
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	146.959	139.952	146.959	139.952
Σύνολο	146.959	139.952	146.959	139.952
Τραπεζικά δάνεια				
Άνω των 5 ετών				
Από 1 έως 5 έτη	-	-	-	-
Έως 1 έτος	146.959	139.952	146.959	139.952
Σύνολο	146.959	139.952	146.959	139.952

Στις 11 Απριλίου 2013 με την απορρόφηση του κλάδου «Ταξιδιωτικού Εμπορίου» της εταιρείας «FOLLI FOLLIE ANΩΝΥΜΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ», η Εταιρεία ανέλαβε δάνεια ύψους € 335.000.000 τα οποία στις 22 Απριλίου 2013 αντικαταστάθηκαν από την έκδοση ενός ομολογιακού δανείου ιδίου ποσού. Στις 12 Δεκεμβρίου 2013 με την ολοκλήρωση της εξαγοράς του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας από τη «DUFY», η μητρική εξέδωσε προς την «ΚΑΕ Α.Ε.» νέο δάνειο ύψους € 287.508.000 εκ των οποίων, ποσό € 285.000.000 χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή του υπολοίπου του ομολογιακού δανείου και ποσό € 2.508.000 αφορά χρέωση για τα έξοδα της μητρικής για την έκδοση του δανείου. Η διάρκεια του νέου δανείου είναι 4 έτη με επιτόκιο Euribor + Margin 575 μονάδες βάσης. Εντός της χρήσης αποπληρώθηκαν δόσεις συνολικού ποσού € 0,1 εκατ. ενώ οι αντίστοιχοι τόκοι που επιβάρυναν τη χρήση ανήλθαν σε € 5,6 εκατ.

Το 2015, μετά την επιβολή των περιορισμών στη κίνηση κεφαλαίων (Capital controls) η Εταιρεία έλαβε βραχυπρόθεσμο δανεισμό μέσω αλληλόχρεου τραπεζικού λογαριασμού για να μπορέσει να αντεπεξέλθει στις οικονομικές της υποχρεώσεις προς τους προμηθευτές. Ο δανεισμός αυτός ανήλθε την 31 Δεκεμβρίου 2017 σε € 13,9 εκατ. και το επιτόκιο αυτού είναι 2%. Οι τόκοι του βραχυπρόθεσμου αυτού δανείου που επιβάρυναν τα αποτελέσματα της χρήσης ανήλθαν σε € 347χιλ.

Στις 3 Απριλίου 2017 η μητρική DUFY εξέδωσε προς την «ΚΑΕ Α.Ε.» νέο δάνειο ύψους €90 εκατ. εκ των οποίων ποσό € 40εκατ. χρησιμοποιήθηκε για την αποπληρωμή του βραχυπρόθεσμου δανεισμού και ποσό € 50 εκατ. καταβλήθηκε στη FRAPORT ως προκαταβολή έναντι μελλοντικών μισθωμάτων. Η διάρκεια του νέου δανείου είναι 2 έτη με επιτόκιο 5,75%. Για το σύνολο των δανειακών υποχρεώσεων από συνδεδεμένα μέρη, η εταιρεία έλαβε επιβεβαίωση από τη μητρική Dufry AG για τη χρηματοοικονομική της στήριξη μέσω παράτασης αποπληρωμής των δόσεων του ενδοομιλικού δανείου εάν και εφόσον αυτό κριθεί απαραίτητο. Εντός της χρήσης αποπληρώθηκαν δόσεις συνολικού ποσού € 58 εκατ. ενώ οι αντίστοιχοι τόκοι που επιβάρυναν τη χρήση ανήλθαν σε € 2,5 εκατ.

12. Υποχρεώσεις Συνταξιοδότησης Προσωπικού

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01. - 31.12.2017	01.01. - 31.12.2016	01.01. - 31.12.2017	01.01. - 31.12.2016
Ποσά αναγνωρισμένα στον Ισολογισμό				
Παρούσα αξία υποχρεώσεων	5.392	5.389	4.932	5.006
Εύλογη αξία περιουσιακών στοιχείων προγράμματος	-	-	-	-
Καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στον ισολογισμό	5.392	5.389	4.932	5.006
Ποσά αναγνωρισμένα στο λογαριασμό αποτελεσμάτων				
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	244	162	208	127
Καθαρός τόκος επι της υποχρέωσης /(περιουσιακού στοιχείου)	87	89	80	81
Αναγνώριση κόστους προϋπηρεσίας	8	816	-	816
Κόστος περικοπών/διακανονισμών/τερματισμού υπηρεσίας	379	2.441	310	2.286
Συνολικό έξοδο στον λογαριασμό αποτελεσμάτων	718	3.508	598	3.310
Μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης				
Παρούσα αξία υποχρέωσης στην αρχή της περιόδου	5.389	5.273	5.005	4.926
Παρούσα αξία υποχρέωσης από απορρόφηση κλάδου	-	-	-	-
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	244	162	208	127
Κόστος τόκου	87	89	80	81
Παροχές που πληρώθηκαν στον εργοδότη	(536)	(3.624)	(447)	(3.431)
Κόστος περικοπών/διακανονισμών/τερματισμού υπηρεσίας	379	2.441	310	2.286
Κόστος προϋπηρεσίας κατά την περίοδο	8	816	-	816
Αναλογιστική ζημιά / (κέρδος) - οικονομικές υποθέσεις	39	168	32	129
Αναλογιστική ζημιά / (κέρδος) - δημογραφικές υποθέσεις	(266)	-	(285)	-
Αναλογιστική ζημιά / (κέρδος) - εμπειρία περιόδου	48	64	29	72
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	5.392	5.389	4.932	5.006
Προσαρμογές				
Προσαρμογές στις υποχρεώσεις από αλλαγή των υποθέσεων	227	(168)	253	(129)
Εμπειρικές προσαρμογές στις υποχρεώσεις	(48)	(64)	(29)	(72)
Συνολικό αναλογιστικό κέρδος /(ζημιά) στην Καθαρή θέση	179	(232)	224	(201)
Άλλες προσαρμογές στην Καθαρή θέση	-	-	-	-
Συνολικό ποσό που αναγνωρίζεται στην Καθαρή θέση	179	(232)	224	(201)
Μεταβολές στην Καθαρή υποχρέωση αναγνωρισμένη στον Ισολογισμό				
Καθαρή υποχρέωση από απορρόφηση κλάδου	5.389	5.273	5.005	4.926
Παροχές που πληρώθηκαν στον εργοδότη	(536)	(3.624)	(447)	(3.431)
Σύνολο δαπάνης που αναγνωρίστηκε στον Ισολογισμό αποτελεσμάτων	718	3.508	598	3.310
Συνολικό ποσό που αναγνωρίζεται στην Καθαρή θέση	(179)	232	(224)	201
Καθαρή υποχρέωση στο τέλος του έτους	5.392	5.389	4.932	5.006
Χρηματοροές				
Αναμενόμενες παροχές από το πλάνο κατά τη επόμενη χρήση	77	143	72	100
Αναλογιστικές παραδοχές				
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,44%	1,61%		
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	0,00%	0,00%		
Διάρκεια υποχρεώσεων	10,00	10,00		

13. Λοιπές Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπές μακροπρόθεσμες προβλέψεις	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Προβλέψεις για επιπλέον τέλη & φόρους	745	1.553	745	1.553
Προβλέψεις για κινδύνους & έξοδα	63	63	63	63
Σύνολο	808	1.616	808	1.616

Προβλέψεις για επιπλέον τέλη & φόρους

Α) Προβλέψεις για εκκρεμείς τελωνειακές υποθέσεις.

Ι. Εκκρεμούν προσφυγές και αιτήσεις αναστολής της Εταιρείας και στελεχών της ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου / Εφετείου Θεσσαλονίκης κατά καταλογιστικών πράξεων του Ε' Τελωνείου Αερολιμένα Θεσσαλονίκης αναφορικά με προβαλλόμενες ως εσφαλμένως εκδοθείσες αποδείξεις λιανικής πώλησης αφορολογήτων ειδών από το κατάστημα της Εταιρείας στο Αεροδρόμιο Μακεδονία κατά το διάστημα Ιουλίου 2001 – Ιουνίου 2005. Οι προβαλλόμενες καταλογιστικές πράξεις έχουν επιβάλει στην Εταιρεία και τα καταλογιζόμενα φυσικά πρόσωπα τις εκτιμώμενες από την εκδούσα αρχή αναλογούσες φορολογικές επιβαρύνσεις, (Ε.Φ.Κ. και Φ.Π.Α.) πλέον αναλογούντων (τριπλάσιων των φορολογικών επιβαρύνσεων) πολλαπλών τελών, καθώς και τελών ΕΤΕΠΠΑΑ και χαρτοσήμου, σύμφωνα με το νόμο που ανέρχονται στο ποσό των € 9.608χιλ.

Η Εταιρεία άσκησε, σύμφωνα με το νόμο, προσφυγή αναστολής της είσπραξης του 70% των επιβληθέντων πολλαπλών τελών και του 50% των επιβληθεισών φορολογικών επιβαρύνσεων και κατέβαλε στο Ελληνικό Δημόσιο το συνολικό ποσό των € 4.666 χιλ. σε σχέση με τις καταλογιστικές πράξεις αυτές, ενώ είχε διενεργηθεί πρόβλεψη ύψους € 4.980χιλ. για την κάλυψη πιθανής ζημίας εκ των ανωτέρω πράξεων.

Περαιτέρω, αναφέρεται ότι όσον αφορά στους επίσης ελεγχθέντες μήνες Φεβρουάριο, Μάρτιο και Μάιο 2001, το Ε' Τελωνείο Αερολιμένα Θεσσαλονίκης έκανε εξ ολοκλήρου δεκτές τις θέσεις της Εταιρείας και καταλόγισε σημαντικά λιγότερες φορολογικές επιβαρύνσεις από αυτές που είχαν προσδιορίσει οι σχετικές εκθέσεις ελέγχου της ΕΛ.Υ.Τ. Θεσσαλονίκης.

Σημειώνεται ότι δεν κρίθηκε σκόπιμη η άσκηση περαιτέρω αιτήσεων αναστολής δεδομένης αφενός της δημοσίευσης του Ν. 3900/2010 και αφετέρου της μη πρόδηλης οικονομικής αδυναμίας της Εταιρείας να καταβάλει τα επιβληθέντα και μη εκ του νόμου αναστελλόμενα πολλαπλά τέλη και φορολογικές επιβαρύνσεις.

Τέλος, σημειώνεται ότι το 2014, εκδικάσθηκαν 18 από τις 48 υποθέσεις στις οποίες τα δικαστήρια επιβεβαίωσαν ότι υπήρχε κατά τον κρίσιμο χρόνο δικαίωμα πραγματοποίησης αφορολόγητων πωλήσεων προς επιβάτες με άμεσο προορισμό εντός Ε.Ε. και τελικό προορισμό εκτός Ε.Ε. και σε μία εκ των ανωτέρω περιπτώσεων το δικαστήριο έκανε δεκτή την προσφυγή της εταιρείας. Κατόπιν των ανωτέρω η Διοίκηση της Εταιρείας θεωρεί ότι θα είναι επιτυχής στην προσπάθειά της να ακυρωθούν οι εις βάρος της εκδοθείσες καταλογιστικές πράξεις και εκτιμά ότι το ποσό που τελικά θα κληθεί να καταβάλει η Εταιρεία δεν θα υπερβεί το 30% των συνολικών καταλογισθέντων ποσών και για το λόγο αυτό η εταιρεία ανέστρεψε στα αποτελέσματα της χρήσης 2015 ποσό πρόβλεψης € 2.882 χιλ. Εντός του 2016 εκδόθηκαν δύο αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης με την οποία απορρίφθηκαν αντιστοίχως δύο εκ των προσφυγών της εταιρείας. Κατόπιν τούτου η εταιρεία προέβη στην καταβολή ποσού € 544χιλ. υπέρ του Τελωνείου Αερολιμένα Θεσσαλονίκης. Στη συνέχεια, εντός του 2017 εκδόθηκαν δεκαπέντε (14) αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης με την οποία απορρίφθηκαν αντιστοίχως προσφυγές της εταιρείας ενώ εκδόθηκε και μία απόφαση η οποία έκανε δεκτή την προσφυγή της εταιρείας. Κατόπιν τούτου η εταιρεία προέβη στην καταβολή ποσού € 2.607χιλ. υπέρ του Τελωνείου Αερολιμένα Θεσσαλονίκης. Μεταγενέστερα, τον Ιανουάριο 2018 εκδόθηκαν οκτώ (8) αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης με την οποία απορρίφθηκαν αντιστοίχως προσφυγές της εταιρείας. Κατόπιν τούτου η εταιρεία προέβη στην καταβολή ποσού € 977 χιλ. υπέρ του Τελωνείου Αερολιμένα Θεσσαλονίκης. Το ποσό αυτό έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα του 2017 με το σχηματισμό της απαραίτητης πρόβλεψης.

Β) Προβλέψεις για ενδεχόμενες φορολογικές υποχρεώσεις.

Η Εταιρεία έχει περαιώσει μέχρι και την χρήση 2009. Έτσι η ανέλεγκτη φορολογικά χρήση είναι το 2010.

Εντός της χρήσης 2014 εκδόθηκε Έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς επιφύλαξη σύμφωνα με την παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν. 2238/94 για το φορολογικό έλεγχο της χρήσης 2013 ενώ εντός των χρήσεων 2015, 2016 και 2017 εκδόθηκαν Εκθέσεις φορολογικής συμμόρφωσης χωρίς επιφύλαξη σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 65 α Ν.4174/2013 για το φορολογικό έλεγχο των χρήσεων 2014, 2015 και 2016 αντίστοιχα. Το 2014 εκδόθηκε η Έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης της χρήσης 2013 χωρίς επιφύλαξη με θέμα έμφασης. Το θέμα έμφασης αναφέρει ότι στα πλαίσια της απόσχισης του κλάδου ταξιδιωτικού εμπορίου από την Follie Follie Α.Ε. («η εισφέρουσα») και εισφοράς του στην Εταιρεία («η απορροφώσα») διενεργήθηκε εκτίμηση των περιουσιακών στοιχείων αυτού σύμφωνα με τα οριζόμενα από τις σχετικές διατάξεις του Ν.1297/1972 και του άρθρου 9 του Κ.Ν 2190/1920. Στην έκθεση εκτίμησης των ορκωτών ελεγκτών λογιστών, μεταξύ άλλων περιλήφθηκαν και οι λογαριασμοί πρόβλεψης αποζημίωσης προσωπικού (περίπου 5,7 εκ. €) και αναβαλλόμενης φορολογικής υποχρέωσης (περίπου 7,1 εκ. €) οι οποίοι όμως δεν προϋπήρχαν κατά την απόσχιση και εισφορά στα φορολογικά βιβλία της εισφέρουσας εταιρείας. Οι ανωτέρω λογαριασμοί ενσωματώθηκαν στα φορολογικά βιβλία της απορροφώσας, όμως δεν αποτιμήθηκαν κατά την 31 Δεκεμβρίου 2013, 2014, 2015, 2016 και 2017 καθώς η Εταιρεία εκτιμά ότι κάτι τέτοιο δεν απαιτείται από κάποια διάταξη της φορολογικής νομοθεσίας και, αφ' ετέρου, από τυχόν αποτίμηση δεν θα προέκυπτε οποιαδήποτε παρούσα ή μελλοντική ενδεχόμενη φορολογική υποχρέωση. Το ίδιο θέμα έμφασης αναφέρεται και στην Έκθεση φορολογικής συμμόρφωσης των χρήσεων 2013, 2014, 2015 και 2016.

Για τη χρήση 2017 η Εταιρεία και η θυγατρική της δεν έχουν υποχρέωση υπαγωγής σε φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 82 παραγρ. 5 Ν. 2238/1994. Η Διοίκηση της Εταιρείας και της Θυγατρικής δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Προβλέψεις για κινδύνους & έξοδα

Η εταιρεία έχει σχηματίσει πρόβλεψη για διάφορες επίδικες υποθέσεις ύψους €63 χιλιάδες.

14. Εμπορικές και Λοιπές Υποχρεώσεις

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Εμπορικές και λοιπές υποχρεώσεις	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Εμπορικές Υποχρεώσεις	19.623	20.355	18.646	18.710
Επιταγές πληρωτέες -Γραμμάτια & υποσχ.πληρ.	112	111	-	-
Εμπορικές Υποχρεώσεις	19.735	20.466	18.646	18.710
Υποχρεώσεις μισθωμάτων	7.716	4.892	7.576	4.677
Λοιπές υποχρεώσεις	8.136	6.160	7.670	5.554
Υποχρεώσεις από έξοδα προσωπικού	3.553	3.867	3.171	3.510
Λοιπές φορολογικές υποχρεώσεις	2.746	2.112	2.468	1.855
Λοιπές υποχρεώσεις	22.151	17.031	20.885	15.596

15. Φόρος Εισοδήματος

Η δαπάνη/(όφελος) για φόρο εισοδήματος που απεικονίζεται στις συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές χρηματοοικονομικές καταστάσεις αναλύεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31 Δεκεμβρίου 2017	2016	31 Δεκεμβρίου 2017	2016
Συνεχιζόμενες δραστηριότητες				
Δαπάνες τρέχοντος φόρου εισοδήματος	20.994	16.968	20.439	16.427
Δαπάνη/(όφελος) αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος	(3.406)	(3.354)	(3.409)	(3.307)
Συνολική πρόβλεψη για φόρους εισοδήματος που απεικονίζεται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις	17.588	13.614	17.029	13.120

Η συμφωνία της πρόβλεψης για το ποσό των φόρων εισοδήματος που καθορίζεται από την εφαρμογή του ελληνικού φορολογικού συντελεστή στα κέρδη προ φόρων συνοψίζεται ως εξής:

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31-Δεκ		31-Δεκ	
	2017	2016	2017	2016
Κέρδη/(Ζημίες) προ φόρων	55.588	45.209	54.124	43.921
Δαπάνη/(όφελος) φόρου εισοδήματος υπολογισμένη με τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή 29%	16.121	13.111	15.696	12.737
Φορολογική επίδραση αντιλογισμού προβλέψεων για τις οποίες δεν είχε αναγνωρισθεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση ως μη εκπεστέες.	787	-	787	-
Φορολογική επίδραση από απαλοιφή ενδοομιλικού κέρδους	3	3	-	-
Φορολογική επίδραση μη φορολογητέων εσόδων και εξόδων που δεν εκπίπτουν για φορολογικούς σκοπούς	586	415	546	383
Μερίσματα κερδών υπό μορφή bonus στο προσωπικό επί των οποίων δεν υπολογίστηκε φόρος αλλά παρακρατήθηκε στην εκκαθάριση	91	85	-	-
Πρόβλεψη για φόρους εισοδήματος	17.588	13.614	17.029	13.120
Ισχύων φορολογικός συντελεστής εισοδήματος	29%	29%	29%	29%

Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται σε ετήσια βάση αλλά τα κέρδη ή οι ζημίες που δηλώνονται για φορολογικούς σκοπούς παραμένουν προσωρινά έως ότου οι φορολογικές αρχές εξετάσουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου, στιγμή κατά την οποία θα εκκαθαριστούν και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις. Οι φορολογικές ζημίες στο βαθμό που αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το συμψηφισμό των κερδών των πέντε επομένων χρήσεων που ακολουθούν τη χρήση που αφορούν.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης:

Από τη χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρίες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες χρηματοοικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά από Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 2190/1920 και Ν. 3190/1955 αντίστοιχα, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών εντός δέκα ημερών από την καταληκτική ημερομηνία έγκρισης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της εταιρείας από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων. Το Υπουργείο Οικονομικών θα επιλέξει δείγμα εταιρειών τουλάχιστον της τάξης του 9% για έλεγχο από τις αρμόδιες ελεγκτικές υπηρεσίες του Υπουργείου. Ο έλεγχος αυτός θα πρέπει να ολοκληρωθεί σε διάστημα όχι αργότερο των δεκαοκτώ μηνών από την ημερομηνία υποβολής της «Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης» στο Υπουργείο Οικονομικών.

Για τη χρήση 2017 η Εταιρία και η θυγατρική της δεν έχουν υποχρέωση υπαγωγής σε φορολογικό έλεγχο των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών που προβλέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 82 παραγρ. 5 Ν. 2238/1994. Η Διοίκηση της Εταιρείας και της Θυγατρικής δεν αναμένει να προκύψουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

16. Αναβαλλόμενος Φόρος Εισοδήματος

Οι αναβαλλόμενοι φόροι σχετίζονται με τις προσωρινές διαφορές ανάμεσα στις λογιστικές αξίες και στις φορολογικές βάσεις των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού και υπολογίζονται με χρήση των θεσπισμένων φορολογικών συντελεστών.

	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31-Δεκ		31-Δεκ	
	2017	2016	2017	2016
(ποσά σε '000)				
Υπόλοιπο έναρξης (καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση/υποχρ (Χρέωση)/πίστωση στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων	(83.705)	(87.119)	(83.926)	(87.291)
Απευθείας καταχώρηση στα λοιπά συνολικά έσοδα	3.405	3.354	3.409	3.307
	(45)	60	(47)	58
Υπόλοιπο τέλους χρήσης (καθαρή αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση)	(80.345)	(83.705)	(80.564)	(83.926)

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις που αναγνωρίστηκαν στις συνημμένες ενοποιημένες και εταιρικές καταστάσεις οικονομικής θέσης και τις ενοποιημένες και εταιρικές καταστάσεις αποτελεσμάτων αναλύονται ως εξής:

Στοιχεία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης				
	Ο ΟΜΙΛΟΣ		Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31-Δεκ		31-Δεκ	
	2017	2016	2017	2016
(ποσά σε '000)				
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις				
- Ενσώματα πάγια	(1.095)	(830)	(1.084)	(821)
- Άυλα στοιχεία	83.732	86.683	83.741	86.694
- Έξοδα δανείου		180		180
- Έναντι υποχρεώσεων	700	687	669	656
Μικτές αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	83.337	86.720	83.326	86.709
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις				
- Αποζημιώσεις προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	1.460	1.474	1.423	1.445
- Έναντι φορολογικών ζημιών				0
- Προβλέψεις	1.521	1.530	1.328	1.328
- Λοιπά	11	11	11	10
Μικτές αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	2.992	3.015	2.762	2.783
Καθαρές αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	80.345	83.705	80.564	83.926

Στοιχεία καταστάσεων αποτελεσμάτων		
	Ο ΟΜΙΛΟΣ	Η ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	31-Δεκ	31-Δεκ

(ποσά σε '000)	2017	2016	2017	2016
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις				
- Ενσώματα πάγια	(265)	(395)	(263)	(393)
- Άυλα στοιχεία	(2.951)	(2.810)	(2.953)	(2.812)
- Έξοδα δανείου	(180)	(179)	(180)	(179)
- Έναντι υποχρεώσεων	13	-	13	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις				
- Αποζημιώσεις προσωπικού λόγω συνταξιοδότησης	(31)	45	(25)	34
- Προβλέψεις	9	(15)	0	43
- Λοιπά	0	-	(1)	-
Δαπάνη/(όφελος) αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος στην κατάσταση αποτελεσμάτων	(3.405)	(3.354)	(3.409)	(3.307)
Ποσά καταχωρημένα απευθείας στα λοιπά συνολικά εισοδήματα				
Αναλογιστικά κέρδη/(ζημιές)	(45)	60	(47)	58

17. Πωλήσεις

Ανάλυση του κύκλου εργασιών ανά λειτουργικό τομέα εμφανίζεται στην παρ. 3 των σημειώσεων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Στον παρακάτω πίνακα εμφανίζεται η ανάλυση των πωλήσεων ανά κατηγορία αγοράς:

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Πωλήσεις	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Αφορολόγητες Πωλήσεις	170.672	168.724	164.136	160.969
Φορολογημένες Πωλήσεις	123.484	119.083	113.843	107.668
Σύνολο	294.156	287.807	277.979	268.637

18. Κόστος Πωληθέντων

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κόστος Πωληθέντων	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Κόστος Εμπορευμάτων	133.817	133.483	122.809	120.348
Διαφορές Αποτίμησης Εμπορευμάτων	706	1.165	642	916
Έξοδα Μεταφοράς & Τέλη	320	230	256	164
Σύνολο	134.843	134.878	123.707	121.428

19. Έξοδα Πωλήσεων

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
----------------	--------	----------

Έξοδα Προώθησης	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Μισθώματα Καταστημάτων	(31.031)	(31.350)	(29.482)	(29.099)
Προμήθειες και Έξοδα Διαφήμισης	(1.556)	(1.697)	(1.497)	(1.631)
Προμήθειες Πιστωτικών Καρτών	(1.241)	(1.157)	(1.202)	(1.109)
Υλικά Συσκευασίας	(507)	(575)	(467)	(505)
Λοιπά	(388)	(329)	(377)	(319)
Έξοδα Πωλήσεων	(34.723)	(35.108)	(33.025)	(32.663)
Έσοδα από Προμήθειες	497	426	389	294
Λοιπά	179	306	101	119
Έσοδα Πωλήσεων	676	732	490	413
Σύνολο	(34.047)	(34.376)	(32.535)	(32.250)

20. Έξοδα Προσωπικού

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Έξοδα Προσωπικού	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Αμοιβές προσωπικού	30.128	31.098	25.872	26.677
Ασφαλιστικές εισφορές προσωπικού	6.680	7.379	5.752	6.409
Αποζημιώσεις εξόδου από την εργασία	348	222	245	130
Παροχές και έξοδα προσωπικού	926	786	895	756
Σύνολο	38.082	39.485	32.764	33.972

21. Γενικά Έξοδα

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Γενικά Έξοδα	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Επισκευές, συντηρήσεις και παροχές κτιρίων	2.371	2.428	2.296	2.342
Έξοδα ηλεκτρονικού εξοπλισμού	487	436	476	423
Ενοίκια κτιρίων και αποθηκών	3.430	3.319	3.390	3.271
Αμοιβές νομικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών	1.223	1.212	1.151	1.145
Έξοδα ταξιδίων, αυτοκινήτων και δημοσίων σχέσεων	1.263	1.237	1.199	1.176
Έξοδα διαφήμισης	18	1	18	1
Έξοδα Τραπεζών	253	262	197	191
Ασφάλειες	301	296	291	269
Λοιπά έξοδα γραφείων	1.135	1.064	1.097	1.021
Φόροι και Τέλη	497	584	469	552
Σύνολο	10.978	10.839	10.584	10.391

22. Αποσβέσεις

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Αποσβέσεις	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	4.170	4.224	4.084	4.135
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	12.199	12.154	12.184	12.133
Σύνολο	16.369	16.378	16.268	16.268

23. Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπά Λειτουργικά έσοδα	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Παραπρόμενα έσοδα παροχής υπηρεσιών σε τρίτους	1	1	1	1
Λοιπά έκτακτα έσοδα	59	40	53	25
Έσοδα προηγούμενων χρήσεων	40	32	32	32
Σύνολο	100	73	86	58

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Λοιπά Λειτουργικά έξοδα	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
(Ζημίες) / κέρδη από απομείωση/ πώληση παγίων	(678)	(540)	(651)	(540)
Λοιπά έκτακτα έξοδα	(3.219)	(685)	(3.210)	(636)
Κόστος αναδιάρθρωσης προσωπικού	(273)	(3.540)	(273)	(3.454)
Λοιποί Φόροι και Τέλη	-	-	-	-
Διαγραφή απαιτήσεων	(113)	(14)	(80)	(8)
Σύνολο	(4.283)	(4.779)	(4.214)	(4.638)

Λοιπά Λειτουργικά Αποτελέσματα	(4.183)	(4.706)	(4.128)	(4.580)
---------------------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Οι ζημίες από απομείωση παγίων προέκυψαν λόγω της αποξήλωσης και καταστροφής των παγίων που ευρίσκονταν στην περιοχή Intra Schengen εντός του Αεροσταθμού του Διεθνούς Αερολιμένα Αθηνών «ΕΛ. ΒΕΝΙΖΕΛΟΣ» λόγω της αναδιάρθρωσης και ανακαίνισης των εγκαταστάσεων αυτών.

24. Χρηματοοικονομικά έσοδα και έξοδα

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Χρηματοοικονομικά έσοδα	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Τόκοι διαθέσιμων	86	145	73	126
Λοιποί Τόκοι	-	-	-	-
Λοιπά χρηματοοικονομικά έσοδα	-	-	-	-
Σύνολο	86	145	73	126

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Χρηματοοικονομικά έξοδα	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Τόκοι και Έξοδα Δανειακών υποχρεώσεων	(9.471)	(11.145)	(9.471)	(11.145)
Κόστος τόκων αναλογιστικής μελέτης	(81)	(83)	(80)	(81)
Σύνολο	(9.552)	(11.228)	(9.551)	(11.226)

25. Κέρδη ανά Μετοχή

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
Κέρδη ανά Μετοχή	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Καθαρά κέρδη / Ζημίες περιόδου	38.111	31.449	37.211	30.658
Κατανέμεται σε :				
Ιδιοκτήτες μητρικής	38.111	31.449	37.211	30.658
Δικαιώματα μειοψηφίας	-	-		
Σταθμισμένος μέσος αριθμός μετοχών	7.951	7.951	7.951	7.951
Σύνολο	4,79	3,96	4,68	3,86

26. Συναλλαγές και Υπόλοιπα με Συνδεδεμένα μέρη

Οι κατωτέρω συναλλαγές, αφορούν συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη, όπως αυτά ορίζονται από το Δ.Λ.Π. 24.

Συναλλαγές μεταξύ Μητρικής και θυγατρικών		
(ποσά σε '000)	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Πωλήσεις αγαθών	4.420	4.210
Πωλήσεις Υπηρεσιών	0	0
Μισθώματα - Λοιπά	107	18
Αγορές αγαθών	268	560
Λήψη υπηρεσιών - Λοιπά έξοδα	21	4
Συναλλαγές Μητρικής με λοιπά συνδεδεμένα μέρη		
(ποσά σε '000)	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Πωλήσεις αγαθών	0	621
Πωλήσεις Υπηρεσιών - Λοιπά έσοδα	62	34
Αγορές αγαθών	41.203	36.833
Λήψη υπηρεσιών - Λοιπά έξοδα	8.724	10.037
Συναλλαγές Ομίλου με λοιπά συνδεδεμένα μέρη		
(ποσά σε '000)	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2016
Πωλήσεις αγαθών	76	621
Πωλήσεις Υπηρεσιών - Λοιπά έσοδα	67	34
Αγορές αγαθών	41.203	36.833
Λήψη υπηρεσιών - Λοιπά έξοδα	8.724	10.037
Υπόλοιπα τέλους περιόδου		
	31/12/2017	31/12/2016
Μητρική		
Από θυγατρικές		
Απαιτήσεις	431,00	64,00
Υποχρεώσεις	0,00	635,00
Από λοιπά συνδεδεμένα μέρη		
Απαιτήσεις	436,00	643,00
Υποχρεώσεις	139.811,00	110.420,00
Όμιλος		
Από λοιπά συνδεδεμένα μέρη		
Απαιτήσεις	252,00	970,00
Υποχρεώσεις	139.811,00	110.420,00

Οι αμοιβές σε διοικητικά στελέχη για τα έτη 2016 και 2015 ανήλθαν: Για τον Όμιλο σε € 5.048χιλ και € 5.625 χιλ. και για την εταιρεία σε € 4.768χιλ και €5.381 χιλ. αντίστοιχα.

27. Ενδεχόμενες Υποχρεώσεις και Εμπράγματα Βάρη

Έχουν εκχωρηθεί από τον Όμιλο και την Εταιρεία σε τρίτα μέρη εγγυητικές επιστολές 16,4€ εκατ. και 13,3€ εκατ. αντίστοιχα για εξασφάλιση ενδεχόμενων υποχρεώσεων προς τα μέρη αυτά οι οποίες δεν απεικονίζονται στον ενοποιημένο ισολογισμό. Αφορούν κυρίως εγγυητικές επιστολές προς τα τελωνεία για την εξασφάλιση του Ε.Φ.Κ. και προς τους εκμισθωτές των χώρων όπου λειτουργούν τα καταστήματα του Ομίλου.

Δεν υπάρχουν υποθήκες και προσημειώσεις, ή οποιαδήποτε άλλα βάρη, επί των παγίων στοιχείων του ενεργητικού έναντι δανεισμού.

28. Αριθμός Απασχολούμενου προσωπικού

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Μόνιμο προσωπικό	1.110	1.133	963	982
Εποχικό	144	104	137	98
Σύνολο	1.254	1.237	1.100	1.080

29. Διαχείριση Χρηματοοικονομικού Κινδύνου

29.1 Κίνδυνος ρευστότητας

Συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει (α) επαρκείς εξασφαλίσεις χρηματικών διαθεσίμων και (β) τη διαθεσιμότητα χρηματοδότησης μέσω επαρκών πιστοδοτικών γραμμών. Λόγω της δυναμικής φύσης των δραστηριοτήτων του, ο Όμιλος διατηρεί ευελιξία χρηματοδότησης με το να διατηρεί υψηλά αχρησιμοποίητα όρια σε συμβάσεις βραχυπρόθεσμου τραπεζικού δανεισμού. Το Τμήμα Διαχείρισης Διαθεσίμων συντάσσει καταστάσεις προσδοκώμενων ταμειακών ροών οι οποίες επισκοπούνται από τη Διοίκηση με σκοπό τον καλύτερο προγραμματισμό της διαχείρισης ρευστότητας.

Παρά τη χρηματοοικονομική κρίση και τον περιορισμό της ρευστότητας σε παγκόσμιο επίπεδο, ο Όμιλος διατηρεί υψηλή ρευστότητα χάρη στη λιανική φύση του μεγαλύτερου μέρους των πωλήσεών του, και μεριμνά για την περαιτέρω ενίσχυση της ρευστότητάς του με τη πετυχημένη διαχείριση των αποθεμάτων, καθώς και με τη συγκράτηση των δαπανών.

Οι δανειακές και λοιπές υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, ταξινομημένες με βάση τον ορίζοντα αποπληρωμής των, παρουσιάζονται στον κατωτέρω πίνακα:

Ο Όμιλος					
Ανάλυση ρευστότητας					
την 31.12.17	Μέσο επιτόκιο	Έως 1 έτος	Από 1 έως 5 έτη	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	5,54%	133.000	-	-	133.000
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	2,00%	13.959			
Προμηθευτές κ.α. άτοκες υποχρεώσεις		41.885	-	-	41.885
		188.844	-	-	174.885

Η Εταιρεία					
Ανάλυση ρευστότητας					
την 31.12.17	Μέσο επιτόκιο	Έως 1 έτος	Από 1 έως 5 έτη	Άνω των 5 ετών	Σύνολο
Δάνεια κυμαινόμενου επιτοκίου	5,54%	133.000	-	-	133.000
Δάνεια σταθερού επιτοκίου	2,00%	13.959			
Προμηθευτές κ.α. άτοκες υποχρεώσεις		39.532	-	-	39.532
		186.491	-	-	172.532

Ιεραρχία εύλογης αξίας

Η Εταιρεία και ο Όμιλος χρησιμοποιούν την ακόλουθη ιεραρχία για τον καθορισμό και τη γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

- Επίπεδο 1 - Αναγνωρισμένες (μη διορθωμένες) τιμές αγοράς σε ενεργές αγορές για πανομοιότυπα στοιχεία ενεργητικού ή παθητικού
- Επίπεδο 2 - Τεχνικές αποτίμησης για τις οποίες η εισροή χαμηλότερου επιπέδου που είναι σημαντική για τη μέτρηση της εύλογης αξίας είναι άμεσα ή έμμεσα παρατηρήσιμη
- Επίπεδο 3 - Τεχνικές αποτίμησης για τις οποίες η εισροή χαμηλότερου επιπέδου που είναι σημαντική για τη μέτρηση της εύλογης αξίας δεν είναι παρατηρήσιμη

Κατά τη διάρκεια της χρήσης, δεν υπήρξαν μετακινήσεις μεταξύ των επιπέδων.

Ιεραρχία εύλογης αξίας στις 31 Δεκεμβρίου 2017								
	Ο Όμιλος				Η Εταιρεία			
	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3	Σύνολο
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία								
Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα και τραπεζικές καταθέσεις	12.814	-	-	12.814	8.147	-	-	8.147
Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία Διαθέσιμες προς πώληση επενδύσεις CRETA NET	-	-	30	30	-	-	30	30
Σύνολο	12.814	-	30	12.844	8.147	-	30	8.177
Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις								
<i>Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις στο αποσβεσμένο κόστος:</i>								
Δανεισμός	133.000	-	-	133.000	133.000	-	-	133.000
Σύνολο	133.000	-	-	133.000	133.000	-	-	133.000

Τα ποσά που εμφανίζονται στην κατάσταση οικονομικής θέσης για τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα, τις απαιτήσεις και τις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις, προσεγγίζουν τις αντίστοιχες εύλογες αξίες τους λόγω της βραχυπρόθεσμης λήξης των χρηματοοικονομικών αυτών μέσων.

Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων:

Τα Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αναλύονται ως εξής:

(ποσά σε '000)	Ο ΟΜΙΛΟΣ ΚΑΙ Η	
	ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31 Δεκεμβρίου	
	2017	2016
Μετοχές μη εισηγμένες:		
CRETANET.:	30	30
Συνολικά Χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων	30	30

Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων αποτελούνται από επενδύσεις σε κοινές μετοχές. Οι προαναφερθείσες επενδύσεις έχουν χαρακτηριστεί ως χρηματοοικονομικά στοιχεία σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, ενώ η διαφορά στις εύλογες αξίες καταχωρείται στη κατάσταση αποτελεσμάτων. Για τη χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2016 αξία των επενδύσεων ανήλθε σε ποσό €30.

29.2 Διαχείριση Κεφαλαίων

Στόχος της διαχείρισης κεφαλαίου του Ομίλου είναι η απρόσκοπτη λειτουργία των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του και η επίτευξη των αναπτυξιακών του σχεδίων σε συνδυασμό με την πιστοληπτική του ικανότητα. Για τον σκοπό διαχείρισης κεφαλαίου ο Όμιλος παρακολουθεί τους δείκτες «Καθαρός δανεισμός προς Κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων («EBITDA») και «Καθαρός δανεισμός προς Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων». Σαν καθαρό δανεισμό ο Όμιλος ορίζει το σύνολο των τοκοφόρων δανειακών υποχρεώσεων μείον το σύνολο των διαθεσίμων του. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τους δείκτες με τέτοιο τρόπο ώστε να διασφαλίζει πιστοληπτική ικανότητα συμβατή με την αναπτυξιακή του στρατηγική.

Για τις χρήσεις που έληξαν την 31η Δεκεμβρίου 2017 και 2016, αντίστοιχα, οι δείκτες εξελίχθηκαν ως εξής:

(ποσά σε '000)	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2017	31/12/2016	31/12/2017	31/12/2016
Συντελεστής μόχλευσης				
Δανειακά κεφάλαια	146.959	139.952	146.959	139.952
Μείον: Χρηματικά διαθέσιμα	12.814	9.550	8.147	6.281
Καθαρός Δανεισμός	134.145	130.402	138.812	133.671
Κέρδη προ φόρων, χρημ/κών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων (EBITDA)	85.659	77.321	84.045	75.821
Ίδια κεφάλαια	414.471	376.360	409.843	372.632
Καθαρός Δανεισμός / EBITDA	1,57	1,69	1,65	1,76
Καθαρός Δανεισμός / Ίδια κεφάλαια	0,32	0,35	0,34	0,36

30. Γεγονότα μετά την ημερομηνία του Ισολογισμού

Τον Ιανουάριο 2018 εκδόθηκαν οκτώ (8) αποφάσεις του Διοικητικού Εφετείου Θεσσαλονίκης με την οποία απορρίφθηκαν αντιστοίχως προσφυγές της εταιρείας. Κατόπιν τούτου η εταιρεία προέβη στην καταβολή ποσού € 1 εκατ. υπέρ του Τελωνείου Αερολιμένα Θεσσαλονίκης. Το ποσό αυτό έχει επιβαρύνει τα αποτελέσματα του 2017 με το σχηματισμό της απαραίτητης πρόβλεψης.

Στις 31 Μαΐου 2018 με το άρθρο 22 του Νόμου 4541/18 ανεστάλη η απαγόρευση αφορολόγητων πωλήσεων από τα καταστήματα της Εταιρείας που είναι εγκατεστημένα στους παραμεθόριους σταθμούς μέχρι την 30 Ιουνίου 2019.

Επίσης στις 31 Μαΐου 2018 με την υπ' αριθμ. πρωτ. ΔΔΘΕΚΑ 1083252 ΕΞ2018/31.5.2018 (ΦΕΚ 2037/Β' /2018) Απόφασης Διοικητή της Α.Α.Δ.Ε. καταργείται η πώληση αφορολογήτων ενεργειακών προϊόντων από τα πρατήρια της εταιρείας «Καταστήματα Αφορολογήτων Ειδών Α.Ε.» στους μεθοριακούς σταθμούς Κήπων Έβρου, Κακαβιάς και Ευζώνων από 01.07.2018. Η παύση της λειτουργία των εν λόγω Πρατηρίων Υγρών Καυσίμων (ΠΥΚ) της εταιρείας θα έχει αρνητική επίπτωση στα αποτελέσματα του 2018. Για τη χρήση 2017 η συνεισφορά των ΠΥΚ στα αποτελέσματα της εταιρείας ήταν κατά € 17,9 εκατ. σε Πωλήσεις, € 9 εκατ. σε Κόστος Πωληθέντων και € 7,6 εκατ. σε Κέρδη προ Φόρων. Η Διοίκηση εξετάζει τη μελλοντική επιχειρησιακή αξιοποίηση των εγκαταστάσεων των ΠΥΚ (Αναπόσβεστη αξία Παγίων € 1,1 εκατ.) και εκτιμά ότι δεν θα προκύψει σημαντική απομείωσης της αξίας τους.

Δεν υπάρχουν λοιπά μεταγενέστερα των οικονομικών καταστάσεων γεγονότα, τα οποία να αφορούν είτε τον Όμιλο είτε την Εταιρεία, στα οποία επιβάλλεται αναφορά από τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ).

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΟΥΤΣΟΛΙΟΥΤΣΟΣ
ΑΔΤ: ΑΒ593469

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ Δ.Σ.

JULIAN DIAZ GONZALEZ
ΔΙΑΒ: ΡΑΒ191985

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΕΛΕΝΤΖΑΣ
ΑΔΤ: ΑΒ285760

Η ΓΕΝΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΜΑΡΙΑ ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ
ΑΔΤ: Φ045430

Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΚΟΝΔΥΛΗΣ ΛΑΣΚΑΡΗΣ
ΑΔΤ: Σ544454

Ο ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΛΟΓΙΣΤΗΡΙΟΥ

ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ ΜΑΝΟΣ
ΑΔΤ: ΑΕ604843